

Čečėnai su įkaitais išvažiavo iš Budennovsk

Budennovsk, Rusija, birželio 19 d. — Pirmadienio popietę, po dvi dienas trukusių intensyvių derybų, čečėnų kovotojai, vadovaujami Šamil Basajev, paliko Budennovsk miesto ligoninę ir išvyko į Čečėniją autobusų karavanu. Tuo metu jie ligoninėje paliko apie 765 įkaitus, kuriuos ten laikė.

Pagal susitarimą, kurio priešo čečėnų vadovas Basajev su Rusijos ministru pirmininku Viktor Černomyrdin per Rusijos televiziją transliuotose derybose, kovotojams yra garantuojama saugi kelionė į Čečėniją. Savo saugumui užtikrinti čečėnai pareikalavo, kad su jais važiuoti 150 iš jų laikytų įkaitų „savanoriais“. „Savanoriai“ pasisiūlė vykti kartu tik todėl, kad čečėnai jiems sakė, jog tai vienintelis būdas užbaigti krizę jų mieste. Įkaitų pavadinimas „savanoriais“ taip pat leidžia Černomyrdinui skaityti, kad jo reikalavimas paleisti visus įkaitus patenkintas, nes jis žadėjo saugų grįžimą čečėnams tik tuomet, kai bus paleisti visi įkaitai. Tad kartu vežamus įkaitus pavadinus „savanoriais“, „įkaitų“ tariamai nebeliko.

Su Šamil Basajevu, ju 73 kovotojais ir įkaitais taip pat važiuoja aštuoni Rusijos parlamento nariai, kurie buvo atvykę padėti krizę išspręsti. Basajev žadėjo, kad įkaitai bus paleisti pasiekus Čečėniją. Rusijos ginkluotųjų malūnsparnių saugumi iš Budennovsk išvyko septyni autobusai su vienu šaldytuvu-sunkvežimiu čečėnų žuvusiųjų lavonams pervežti. Kartu važiuoja ir 13 rusų žurnalistų bei šeši Budennovsk ligoninės gydytojai, „pasisiūlė“ važiuoti įkaitais.

Basajev žadėjo, kad visiems saugiai įvažiuos į Čečėniją visi bus paleisti. Bet Maskvoje, anot „The New York Times“ (NYT) laikraštį spausdintos žinios, nors premjeras Viktor Černomyrdin pakartojo pažadą užtikrinti saugią kelionę grįžtančiams čečėnams ir jų įkaitams, jis taip pat sakė, kad čečėnams atvykus į savo tikslą ir paleidus visus įkaitus, „nė vienam iš jų nebus rodoma jokio pasigailėjimo“.

Anot NYT reportažo, Černomyrdin pastebėjo, jog po Budennovsk užpuolimo gali būti ir kitų panašių bandymų, kurie, anot jo tik parodo „Dudajev režimo agoniją“. Jis pažadėjo iki

1,000 JAV dol. vertės pagalbos įkaitų šeimoms.

Tačiau po poros valandų kelionės, autobusų vilkstinei nebuvo leidžiama įvažiuoti į Šiaurės Osetiją, kitą sritį, kurioje taip pat yra etninių neramumų. Autobusai buvo nusiųsti toliau į rytus, kad įvažiuotų į Čečėniją prie Dagestano.

Išvykdamis čečėnai paliko apie 765 įkaitus ligoninėje. Iš jų sunkiai sergantieji bei sužeistieji buvo išvežti į kitas klinikas. Bet iš ligoninės autobusu paimti kiti sužeistieji, kurie tačiau galėjo vaikščioti, buvo tik paprasčiausiai atvežti į Budennovsk miesto aikštę ir paleisti. Apstulbę, išbėdę buvę įkaitai klaidžiojo, ieškodami saviškių ar kelio namo.

Viena pora, 56 ir 58 metų, susirado vienas kitą miesto aikštėje. Užpuolimo metu jis gulėjo ligoninėje pilvo operacijai. Jo žmona buvo paimta įkaitais, išėjusi į turgų bulvių nusi-pirkti. Visą laiką jis nežinojo, kad jo žmona taip pat buvo ligoninėje įkaitų tarpe kaip ir jis.

Kalbėdama apie čečėnus, ji sakė: „Jie buvo kaip žvėrys iš pradžių. Bet kai jau buvome ligoninėje jie elgėsi žmoniškai su mumis“. Kita įkaitė taip pat kalbėjo: „Jie gerai su mumis elgėsi, net šokolado davė. Jie bandė mus kasdien raminti. Bet užpuolimo metu buvo baisu. Zvimbė kulkos, visur byrėjo stiklas ir tinkas“.

Bet girdėdami tokius atsiliepimus, įkaitais nebuvę miesto gyventojai koliojo: „Gatvės tekėjo krauju, o dabar jie sako, kad čečėnai buvo labai geri!“ „Ar buvo jie geri, kai už jų pasislėpė šaudė?“ Bet viena 18-metė rusė, su šešių mėnesių nėštumu, kurią čečėnai naudojo kaip apsaugą nuo rusų kulku, sakė, kad ji tik atsimena koncentruotą baimą. Ji apie čečėnus kalbėjo su neapykanta: „Tiek metų jie prievartavo mūsų merginas ir žudė mūsų vyrus. Jie šiam kraštui tik kenkė“. Ji gyrė rusų kareivius ir rėmė jų pastangas ginklu atsitiimti ligoninę, nes kitaip čečėnai „nebūtų nė vieno gyvo palikę ligoninėje“.

Vienas 23-metis rusas, kurio du jauni broliai buvo užmušti, čečėnams užimant miestą, sakė: „Aš niekad nemačiau tokių baisių, bet mūsų valdžia čečėnams duoda ko tik jie reikalauja. Mūsų valdžia yra baisi ir nebijau to pasakyti. Jie visai

Rusijos televizijoje praėjusį savaitgalį buvo matomos ir tokios scenos, kai prie Budennovsk miesto ligoninės Rusijos parlamento narys bando derėtis su ginkluotu čečėnu, saugančiu ligoninėje vienu metu laikomus apie 2,000 įkaitų. Pirmadienį, čečėnams išvažiuojant iš miesto su 150 „savanorių“ įkaitų, sunkiai sergantys žmonės iš ligoninės buvo išvežti į kitas klinikas, vaikščioti galintys sužeistieji paleisti miesto aikštėje susirasti saviškius ir kelią namo.

Reikalaujama deportuoti „Jedinstvo“ vadą

Vilnius, birželio 16 d. (AGEP)

— Vilniaus savivaldybės paraginai vyriausybei išsiųsti iš Lietuvos buvusį prosovietinės organizacijos „Jedinstvo“ vadą Valerij Ivanov. „Nė viena save gerbianči valstybė nelaiko savo teritorijoje jai priešišku svetimos valstybės piliečių“, pastebima birželio 15 d. paskelbtame pareiškime, kurį pasirašė sostinės meras Alis Vidūnas.

V. Ivanovui, kuris buvo nutestas ir kalėjo už dalyvavimą 1991 m. sausio 13-osios perversmo bandyme, prieš pusę metų buvo nurodyta savo valia išvykti iš Lietuvos. Migracijos departamentas tokį nurodymą grindė V. Ivanovo keliamu pavojumi Lietuvos viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui.

Nepaklūsę nurodymui, Rusijos pilietis Valerij Ivanov ir dar trys jo bendrininkai turėjo būti prievarta deportuoti, tačiau vidaus reikalų ministras Romasis Vaitekūnas jau pusę metų delsia pasirašyti tokį įsakymą.

Dėl ketinimų deportuoti Ivanovą protestavo tiek Rusijos komunistinės organizacijos, tiek ir parlamentariai bei politikai. „Tokia padėtis — akibrokštas sausio 13-ąją žuvusiųjų artimiesiems ir paskatinimas tiems, kurie nepaiso mūsų įstatymų“, nesirūpina žmonėmis“.

Dabar rusų kariai, išminavę bent tris prie ligoninės rastas minas, išvyksta iš Budennovsk. Čia krizė jau pasibaigė, jie sakėsi grįžta kovoti į Čečėniją.

rašoma Vilniaus savivaldybės pareiškime.

Vyriausybė raginama „susitvarkyti apie galimą tokio principingo elgesio pasekmes ir kuo skubiau pagal įstatymų reikalavimus išsiųsti Rusijos pilietį V. Ivanovą iš Lietuvos“.

Rukloje vyksta pirmieji Partnerystės pratimai

Vilnius, birželio 12 d. (Elta) — Į Lietuvos taikos palaikymo pajėgų rengimo centrą Rukloje atvyko Danijos Karališkųjų ginkluotųjų pajėgų bei Lenkijos kariuomenės būriai. Jie drauge su dviem Lietuvos karių būriais dalyvaus tarptautiniuose „Partnerystės taikos labui“ moky-muose „Gintarinė viltis — 95“, kurie vyks birželio 10-19 dienomis. Tai — pirmieji NATO partnerystės programos mokymai Lietuvoje.

Trijų valstybių kariai atliks tradicines taikos palaikymo karių užduotis: įsirengs stebėjimo ir teritorijos kontrolavimo postus, mokysis naudotis prieštan-kinėmis minomis, suteikti pirmąją medicinos pagalbą.

Jungtinės Tautos padės kovoti su narkotikais

Vilnius, birželio 12 d. (LR) — Lietuvos ir Jungtinių Tautų Tarptautinės narkotikų kontrolės programos atstovai pasirašė sutartį dėl bendradarbiavimo narkotikų kontrolės srityje, rašo „Lietuvos rytas“.

Pagal šią sutartį Jungtinės Tautos teiks Lietuvai materialinę ir intelektualinę pagalbą kovai su narkotikais. Jungtinės Tautos numato skirti Lietuvai apie 500 milijonų dolerių kovos su narkotikais laboratorinei įrangai, operatyvinėms tarnyboms, pareigūnams apmokyti užsienio šalyse.

Sutartį Vilniuje pasirašė Lietuvos sveikatos apsaugos ministras, Nacionalinio narkotikų kontrolės komiteto pirmininkas Antanas Vinkus ir JT Tarptautinės narkotikų kontrolės programos Baltijos regioninio biuro direktorius F. Albert.

Sutartis pasirašyta šiems ir 1996 metams.

Atidarytas muziejus Macikuose

Vilnius, birželio 15 d. (AGEP)

— Minint Gedulo ir Vilties dieną, buvusioje Macikų koncentracijos stovykloje Šilutės rajone atidarytas muziejus.

Nuo 1923 m., kai Klaipėdos kraštas buvo prijungtas prie Lietuvos, iki 1939 m. hitlerinės okupacijos, Macikuose buvo apsisostę Lietuvos kariuomenės 7-asis pėstininkų pulkas. 1940 m. čia vokiečiai įkūrė koncentracijos stovyklą. 1944–1954 metais čia buvo kalinami sovietų valdžiai nepaklūsę žmonės.

Čečėnų vadovas Šamil Basajev, telefonu kalbasi su Rusijos ministru pirmininku Viktor Černomyrdin, stengdamasis išsiderėti sąlygas ne tik čečėnams sugrįžti, bet ir Čečėnijai vesti tikras derybas su Rusija. Tuo tarpu jo strategija veikia. Čečėnai su 150 įkaitų Rusijos parlamento nariais bei žurnalistais yra pakeliami į Čečėniją, Grozne vyksta derybos tarp čečėnų vadovybės ir Rusijos — tuo tarpu tik dėl paliaubų sąlygų.

Landsbergis susirūpinęs Visagino plėtimu

Vilnius, birželio 9 d. (BNS) — Kaip pranešė Seimo opozicijos spaudos atstovė birželio 9 d. Seimo narį Vytautą Landsbergį jo prašymu priėmė prezidentas Algirdas Brazauskas. Opozicijos vadovas pažymėjo, kad plečiant Visaginą, gali būti sukurta padėtis panaši į Estijos miesto

Reakcijos į Černomyrdino vykdytas derybas

Maskva, birželio 20 d. (OMRI) — Imdamas atsakymą už rusus įkaitus Budennovsk mieste ir išgaudamas jų išvadavimą, Rusijos ministras pirmininkas Viktor Černomyrdin užėmė Jelcino vietą kaip pagrindinis veikėjas krizėje Budennovsk mieste, praneša Rusijos ir Vakarų žinių agentūros.

Telefoninių derybų su čečėnų vadovu Šamil Basajev serijoje, kurių kai kurios buvo transliuojamos Rusijos televizijoje, Černomyrdinas nepadarė susijaudinimo. „Echo Moskvy“ komentatorius gyrė ministro pirmininko „ryžtingus, viešus ir moralius“ veiksmus, nurodymas, kad premjero veiksmai stojosi ryškiu kontrastu prezidento Boris Jelcino silpna laikysena krizės atžvilgiu. Tačiau prezidento štabo vadovas Sergej Filatov pabrėžė, kad prezidentas Jelcinas įgaliojo premjerą vykdyti derybas.

Tačiau birželio 20 d. „Izvestija“ laidoje rašoma, kad vidaus

reikalų ministras Viktor Jerin yra kaltas, kad Šamil Basajev su savo vyrais galėjo išvykti iš Čečėnijos ir įvažiuoti į Budennovsk. „Izvestija“ taip pat kaltina valdžią už ligoninės šaudymą, kai viduj buvo šimtai nekaltų civilių. Anot laikraščio, kariuomenės puolimas ligoninės primena jos metodus Čečėnijoje, kur ji „pirma šauna, paskui klausia“, ir dėl to sumoka žmonių gyvybėmis.

„Izvestija“ taip pat kritikavo per televiziją transliuojamą V. Černomyrdino pasikalbėjimą su Š. Basajevu „grubią demagogiją“. Straipsnis užbaigtas, konstatuojant, kad „Rusijos valdžia demonstruoja savo bejėgiškumą, kai neapgalvotai naudoja jėgą savo piliečiams naikinti“.

O „Pirmyn, Rusija“ partijos vadovas Boris Fedorov kaltino Černomyrdiną pasinaudojimu krize, kad pagerintų savo partijos „Mūsų namai — Rusija“ perspektyvas artėjančiuose rinkimuose.

Prasidėjo Rusijos ir čečėnų derybos

Groznas, Čečėnija, birželio 19 d. (OMRI) — Čečėnų vadov Šamil Basajev vadovaujama autobusu vilkstinei su Rusijos malūnsparnių apsauga išvažiuos į Čečėniją iš Budennovsk su 150 įkaitų bei žurnalistais ir Rusijos parlamento nariais. Čečėnijos sostinėje Grozne pirmadienį prasidėjo čečėnų ir rusų derybos. Kaip praneša JAV užsienio reikalų spaudos apžvalgos įstaiga

OMRI, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) pareigūnas Szandar Mezaros, kuris yra tarpininkas derybose, Rusijos žinių agentūroms pasakė, kad derybose buvo liečiami įvairūs „kariniai klausimai“ ryšium su paliaubomis. Mezaros teigė esąs „labai patenkintas“ derybų eiga. Panašiai pasakė ir Usman Imaev, Džochar Dudajev vyriausybės buvęs generalinis prokuroras, kuris dabar vadovauja čečėnų derybininkų grupei.

Maskvoje komentuodamas Grozne vykstančias derybas, Rusijos ministras pirmininkas Viktor Černomyrdin Rusijos televizijoje pasakė, kad labai svarbu išlaikyti derybų procesą, kad galėtų „pasibaigti karo veiksmai“ ir kad Čečėnija galėtų „sugrįžti į normalią būklę“. Bet V. Černomyrdin nežadėjo išvesti Rusijos dalinių iš čečėnų respublikos ir pabrėžė, kad bet koks sprendimas turės „atitikti Konstitucijos reikavimus“.

Zokniai — labiausiai užteršta buvusi bazė

Vilnius, birželio 14 d. (AGEP) — Baigta tirti Zoknių aerodromo prie Šiaulių teritorija, užteršta naftos produktais. Tyrimus apmokėjo Danijos vyriausybė. Nustatyta, kad tai labiausiai užteršta buvusi rusų karių bazė Lietuvoje. Kai kur, žemę įsiliejusio žibalo sluoksnio storis siekia 60 centimetrų (23.6 colių). Čia turėtų būti virš 6,000 kubinių metrų žibalo.

KALENDORIUS

Birželio 21 d.: Šv. Aloyzas Gonzaga, vienuolis (1568-1591); Apolinaras, Demetrija, Galmėnas, Vasarė. Pirmoji vasaros diena.

Birželio 22 d.: Šv. Paulinas Nola, vyskupas (353-431 m.); šv. Jonas Fisher, vyskupas, kankinys (1469-1535 m. Londone). Šv. Tomas More, kankinys, valstybės kancleris (1478-1535 m. Londone); Sudargas, Kaributas.

Birželio 9 d. Vilniaus miesto savivaldybės posėdžių salėje UNESCO Pasaulio paveldo centro direktorius Bernd von Droste Vilniaus miesto merui Alui Vidūnui įteikė UNESCO Pasaulio paveldo pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad Vilniaus istorinis centras (Senamiestis) įrašytas į Pasaulio Paveldo Registrą. Nuotraukoje — Vilniaus savivaldybėje iškilmingai pasitinkami Pasaulio Paveldo Centro direktoriaus Bernd von Droste ir Lietuvos atstovė UNESCO Ugnė Karvelis.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LSS RAŠINIŲ KONKURSAS

Lietuvių Skautų sąjunga skelbia 1995 metų rašinių konkursą LSS nariams ir narėms žemiau nurodomomis sąlygomis:

1. Tema:
„Mano šeimos kelionė iš Lietuvos į užsienį“. Konkurso dalyvis, -ė paruošia projektą, kuriame aprašo savo šeimos, senelių, tėvų ar jų pačių kelionę iš Lietuvos į užsienį. Projektas gali būti iliustruotas nuotraukomis, archyvine medžiaga, šeimos medžiua, pašnekesiais su šeimos nariais, kurie šią kelionę iš tėvynės pergyveno ir t.t.

2. Laikas:
Rašiniai turi būti išsiųsti iki 1995 m. spalio 8 d. (pašto antspaudo data).

3. Dalyviai:
Konkurse gali dalyvauti visų LSS šakų vienetams priklausantys Sąjungos nariai ir narės.

4. Suskirstymas:
a. Jaunesnieji skautai ir skautės (vilkiukai, paukštytės, bebrukai ir ūdrytės).
Rašinėliai turi būti ne trumpesni, kaip vieno puslapio rankraštis (neįskaitant archyvinės medžiagos).

Premijos:
I vieta 75 dol., II vieta 50 dol., III vieta 25 dol.

b. Skautai, skautės ir kitos tokio pat amžiaus grupės.
Rašinėliai turi būti ne trumpesni kaip du rankraščio puslapiai (neįskaitant archyvinės medžiagos).

Premijos: I vieta 100 dol., II vieta 75 dol., III vieta 50 dol.

c. Pritęsk skautai ir skautės bei kitos tokio pat amžiaus grupės.
Rašiniai turi būti ne trumpesni kaip du rankraščio puslapiai (neįskaitant archyvinės medžiagos).

Premijos: I vieta 100 dol., II vieta 75 dol., III vieta 50 dol.

d. Skautai vyčiai, vyr. skautės, jūrų budžiai, gintarės, A.S.D. ir Korp! Vytis nariai.
Rašyta medžiaga turi būti ne trumpesnė kaip du rankraščio puslapiai (neįskaitant archyvinės medžiagos).

Premijos: I vieta 150 dol., II vieta 100 dol., III vieta 75 dol.

Pristatymas:
Po rašinių pasirašoma slapyvardžiu, pažymima amžiaus grupė ir vieneto pavadinimas. Atskirame (užklijuotame vokelyje) įdedama: autoriaus tikra pavardė, vardas, adresas, telefono numeris. Viskas sudedama

į voką ir visa medžiaga sunčiama šiuo adresu: s. fil Ramunė Lukienė – LSS Konkursas, 2900 W. 100 Pl., Evergreen Park, IL 60642.

6. Mecenatas:
LSS Tarybos Pirmija, naudojanti prel. s. Juozo Prunskio Lietuvių fonde paskirtos sumos palūkanas.

7. Vertinimas:
Speciali komisija.

8. Pastabos:
Patartina, ypač mažiesiems, rašinius ruošti sueigu metu. Tuo būdu konkursas bus sueigos dalis, o ne kažkokia pašalinė pareiga.

Išjungimas į konkursą ir konkurso sėkmingumas priklausys nuo vadovų, -ių tinkamo jam dėmesio ir jo naudingumo supratimo. Vienetai, kurių nariai, -ės aktyviai įsijungę į dalyvavimą konkurse, bus specialiai įvertinti.

Dėl papildomos informacijos skambinkite: vs Marytei Utz, tel. 1-708-423-0307, arba fil. s. Ramunei Lukienei, tel. 1-708-422-4288.

Rašiniai su archyvine medžiaga bus sugrąžinami. Patariame archyvinę medžiagą siųsti tik „Photo“ ar „Xerox“ kopijų pavidale.

Sėkmės rašyti ir budėti.
Lietuvių Skautų sąjungos Tarybos Pirmija

ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ AUSTRALIJOJE

Melbourn „Džiugo“ tuntas dvasios vadovo v.s. fil. kun. Pr. Daukno vedami, pradėjo šv. Kazimiero – mūsų jaunimo globėjo minėjimą – šventę pamaldomis švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje kovo 5 d.

Kaip kasmet, taip ir šiais, vyko tunto sueiga ir Kaziuکو mugė Lietuvių namuose. Pietus visuomenei paruošė keletas skautininkų, vadovaujant ps. Birutei Prašmutaitei. Mugę pravedė vyresnės skautės su vyr. skautininke Danute Lynikiene. Mūsų skautus dešrelėmis ir gėrimais pamaitino skautas vytis Vytautas Antanaitis su savo vyrais.

Tunto sueigoje Bendruomenės menėje išsirikiavo 73 skautai ir skautės. Bendras vaizdas suteikė pasigėrėjimą ir jaunatviškos skautiškos šilumos

ausmą, matant tiek daug besišypsančių jaunų veidų. Rikiuotės drausmė palaikė ir įžodžius pravedė tunto adjutantė prityrusi skautė Daina Didžytė. Įsakymuose buvo įrašyta 31 specialybių išsigijimai ir pakėlimai į vyresniškumo laipsnius. Įsidėmėtina, kad 13 skautų ir skaučių sėkmingai baigė ir išlaikė egzaminus Pirmosios pagalbos kursų, kuriuos pravedė „Ambulance Service of Victoria“.

Daugiausia mus džiugina, kai matome duodančius įžodį. Karoliui Vaitiekūnui užrišome baltą kaklaraištį – tai pirmas žinganis skautavime. Raminta Kymantaitė priimta į jaunesniųjų skaučių eiles, Nindra Skeivyte į skaučių ir Chris Firnauskas į skautų tarpą.

Po iškilmingos dalies, mūsų sesėms vadovaujant, dainavome visi. Susikabinę rankomis rate, kartu su svečiais, dvasios vadu Seserijos ir Brolijos vadais. „Ateina naktis“ – giesmė užbaigė šią iškilmingą ir malonią sueigą.

s. Povilas Kviečinskas „Džiugo“ tunto tuntininkas „Taviškės aidai“
Nuotr. Gintaro Plačo

Philadelphijos „Laisvės Varpo“ vietininkijos iškilmingoje sueigoje po įžodžio rožėmis apdovanotos džiaugiasi naujos paukštytės Kristina Silūnaitė, Ieva Smidaitė ir Adria Bagdanavičiūtė.
Nuotr. Audronės Gulbinienės

LABIAUSIAI PRISIMINTINA STOVYKLA

Gera stovykla pasižymi patenkins stovyklautojais. Aš negaliu pasakyti kokia stovykla visiems geriausiai patinka. Kiekvienas asmuo yra skirtingas ir turi kitokių norus. Nepaisant to, man atrodo, kad dauguma žmonių jaučia, kad geroje stovykloje jie ką nors atlieka ir naujo išmoksta.

Iš patirties žinau, kad stovykla be pilnos programos yra labai nuobodė. Aš tai patyriau Tautinėje stovykloje 1988 m. Mes turėjome labai daug laisvalaikio. Grįžusi namo pajutau, kad ta stovykla buvo beprasme.

Mano mėgiamiausia stovykla buvo „Stelmuzės“ stovykla 1992 m. vykusio Rako stovyklavietėje. Tais metais nevyko nieko ypatingo, bet man labai patiko mūsų programa. Aš stovyklavau su prityrusiomis skautėmis. Mūsų uždavinys buvo pastatyti vartus, įrengti rankšluostines ir stalą. Mūsų buvo keturiolika. Mes pasiskirstėme į dvi grupes. Pirmą grupę dirbo prie vartų statymo, o mano grupė iruošė rankšluostinę ir statė stalą. Darbas nebuvo lengvas. Mes turėjome surasti tinkamus medžius ir juos nukirsti. Tai buvo sunkiausia, bet smagiausia darbo dalis. Po to reikėjo atnešti nukirstus medžius iki stovyklavietės ir nusukti jų žievę. Paskui iškasėme duobes ir viską suriškėme stipria virve.

Šioje stovykloje mes beveik visą laiką ką nors veikėme. Mūsų rankos ir kojos pavargo, bet grįžusios iš stovyklos turėjome daug prisiminimų, ir kuomet pasididžiuoti. Nors vartus jausmą, matant tiek daug besišypsančių jaunų veidų. Rikiuotės drausmė palaikė ir įžodžius pravedė tunto adjutantė prityrusi skautė Daina Didžytė. Įsakymuose buvo įrašyta 31 specialybių išsigijimai ir pakėlimai į vyresniškumo laipsnius. Įsidėmėtina, kad 13 skautų ir skaučių sėkmingai baigė ir išlaikė egzaminus Pirmosios pagalbos kursų, kuriuos pravedė „Ambulance Service of Victoria“.

Daugiausia mus džiugina, kai matome duodančius įžodį. Karoliui Vaitiekūnui užrišome baltą kaklaraištį – tai pirmas žinganis skautavime. Raminta Kymantaitė priimta į jaunesniųjų skaučių eiles, Nindra Skeivyte į skaučių ir Chris Firnauskas į skautų tarpą.

Po iškilmingos dalies, mūsų sesėms vadovaujant, dainavome visi. Susikabinę rankomis rate, kartu su svečiais, dvasios vadu Seserijos ir Brolijos vadais. „Ateina naktis“ – giesmė užbaigė šią iškilmingą ir malonią sueigą.

s. Povilas Kviečinskas „Džiugo“ tunto tuntininkas „Taviškės aidai“
Nuotr. Gintaro Plačo

ir rankšluostinę reikėjo išardyti, stalas buvo pastovus. Jis dar vis tebestovi. Smagu kasmet nueiti prie stalo ir juo pasidžiaugti. Dar svarbiau, mes išmokome, kad mergaitės nėra silpnos. Mes galime atlikti tuos pačius darbus kaip ir visi kiti. Stovyklos nuotaika taip pat yra labai svarbi geros ir įdomios stovyklos dalis. Jei nėra progų žaisti ir pajuokauti, vaikai greit pavargsta ir nenori klausyti vadovų. Taip pat, jei vadovai pikti ir nemoka su vaikais dirbti, vaikams nebūna smagu. Geroje stovykloje vadovai sukuria smagią ir draugišką aplinką, kurioje kiekvienas stovyklautojas jaučiasi saugiai ir priimtas. Malonėje aplinkoje yra lengviau dirbti ir sekti skautų įstatus.

Onutė Utz

DANUTĖ STOVYKLAUJA

NIJOLĖ JANKUTĖ

I STOVYKLA

Ilgai ir nekantriai lauktas, pagaliau atėjo išvažiavimo rytas. Dar visos miestas tebe miegojo, kai į didžiulį, pilną skaučių autobusą tėtė atvedė susijaudinusių Danutę.

– Nesušlapk kojų! Ir gerai valgyk! – mokė ją mama pro atvirą autobuso langą.

– Nepamiršk parašyti! – liepė tėtė.

– Sese Rima, primink Danutei, kad rašyti, – kreipėsi į ją čia sėdinčią draugininkę.

– Klausyk sesės Rimos. Nesimaudyk per ilgai! – priminė mama Danutei.

Bet Danutė mažai ką girdėjo. Iš džiaugsmo jos širdukė plakė taip smarkiai, kad net ausyse spengė. Aplink ją klebėjo skautės. Vadovės kilnojo lagaminus. O linksmas triukšmas tartum kilnojo Danutę, kaip kokį balionėlį.

– Tū-tū-tū! – sudūdavo autobusas.

– Va-žiuo-jam! Va-žiuo-jam! – uždainavo skautės.

– Būk gerutė! – šaukė Danutei mama ir mojava.

– Rašyk! – pridėjo tėtė, o autobusas jau riedėjo.

Iškišiusi abi rankas pro langą, Danutė mojava. Ir tėtė, ir mama vis tolo, vis mažėjo, kol visai pranyko. Danutė sunkiai atsiduso. Lyg norėjosi verkti, bet nebuvo laiko. Pro langus jau lėkė priemiestčių namai, o sesė Rima užtraukė „Aš išėjau į

(Bus daugiau)

Sekdama kelionių ženklus, Danutė keliauja paukštyčių pastovyklėn. Ilustracija iš Nijolės Jankutės „Danutė stovyklauja“ Piešinys Felicitjos D. Prekerytės

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas matinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiuoiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsankant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administracijos Pijus Stokius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisto savo nuoforiu. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

LSS STOVYKLOS

Birželio 17-25 d. – Detroito lietuvių skautijos stovykla Dainavojė.

Liepos 5-17 d. – Ramiojo vandenyno rajono stovykla „Rambynas“ stovyklavietėje, Californijoje.

Liepos 22 - rugpjūčio 5 d. – JAV Vidurio rajono skautijos „Miško aidai“ stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan.

Liepos 29 - rugpjūčio 6 d. – Europos rajono stovykla „Lietuvių sodyboje“, Headley Park, Anglijoje.

Liepos 30 - rugpjūčio 12 d.

– LSS Kanados rajono stovykla „Romuvos“ stovyklavietėje netoli Toronto.

Rugpjūčio 12-20 d. – LSS Atlanto rajono stovykla Camp Resolute, Bolton, MA.

Jaunų skautų šeimų stovykla Rako stovyklavietėje vyks nuo liepos 22 d. iki rugpjūčio 5 d. Visos jaunos šeimos kviečiamos; tėveliai su vaikais nuo maždaug 1 iki 7 metų.

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penkd. 9 v.r. - 3 v.p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šešt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.
Prima „Medicare Assignment“.
Sumokama po vizito.

Dr. V. J. VASAITIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

Cardiac Diagnosis, Ltd.
3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-296-3600

RIMGAUDAS NEMICKAS; M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p. Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern unio diploma, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Suštarimul (kalbėt angliskai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p. - 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.r. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 852-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60120
708-841-2608
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12 v.v. ketvd. 12 - 4 v.p.p., penkd. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

BOSNIJOS KARO KALTININKAI

ZENONAS PRŪSAS

Bosnijos karas tęsiasi jau trejus metus. Daug apie jį yra rašoma periodinėse spaudoje, dažnai Bosnijos vardas girdimas televizijos laidoje. O visgi ne vienam darosi nebeaišku, dėl ko šis karas prasidėjo, kokia yra Jungtinių Tautų misija, kas yra šio karo kaltininkas, ar kaltininkai.

Bosnijos karas prasidėjo, kai keturios iš šešių Jugoslavijos federacijos respublikų nutarė pasitraukti iš federacijos. Tai buvo Slovenija, Kroatija, Makedonija ir Bosnija-Hercegovina. Jugoslavijos federacijoje beliko tik Serbija ir Montenegro (Juodkalnija). Kad geriau suprastume padėtį, gal vertėtų peržvelgti Jugoslavijos tautinę sudėtį ir istoriją. Buvusioji didžioji Jugoslavija, kurią lietuviškai būtų galima pavadinti Pietų Slavija, užima šiaurinę Balkanų pusiasalio dalį ir plotu yra apie 4 kartus didesnis už Lietuvą. Gyventojų buvo apie 22 milijonai, taigi, beveik šešis kartus daugiau, negu Lietuvoje. Tai tikras tautų Babilonas. Pagrindinės tautos yra pietų slavai: serbai (36%), kroatiai (20%), Bosnijos musulmonai (9%), slovenai (8%), makedoniečiai (6%) ir juodkalniečiai (2,5%). Jų kalbos yra labai panašios. Pavyzdžiui, pagrindinis skirtumas tarp serbų ir kroatų kalbų yra tai, kad kroatiai naudoja lotynišką rašybą, o serbai bizantinę. Kroatiai ir

slovenai ilgesni laiką priklausę Austro-Vengrijos imperijai, todėl yra katalikai, o serbai ir kitos pagrindinės tautos, išskyrus Bosnijos serbus, yra daugumoje Bizantijos ortodoksai. Buvusioje Jugoslavijos teritorijoje dar gyveno ir kai kurios slavų bei neslavų mažumos: albanai, bulgarai, čekai, vengrai, italai, rumunai, slovakai, turkai, austriai, vokiečiai, graikai, čigonai, žydai, lenkai, rusai, ukrainiečiai ir kiti. Jie sudaro likusius 18,5%.

Kai kurios Jugoslavijos tautos gyveno gana kompaktiškai. Pavyzdžiui, Slovenijoje per 80% gyventojų yra slovenai, Kroatijoje 75% yra kroatiai, o Serbijoje apie 70% yra serbai. Išimtis yra Bosnija-Hercegovina. Čia yra tikras tautų mišinys: pagal 1981 metų gyventojų surašymą, iš 4,1 milijonų gyventojų 40% buvo musulmonai, 32% serbai, 18% kroatiai ir 10% kitos tautos. Plotu yra penktadaliu mažesnis už Lietuvą. Bosnijos musulmonai kalba ta patia kalba, kaip ir serbai. Skiriasi tik religija ir istorija. Serbija, Bosnija ir Kroatija viduramžiais buvo atskiros karalijos. Visos trys konkuravo dėl įtakos Balkanų pusiasalyje. Bosnijos „aukso amžius“ buvo, karaliaujant Steponui I Tvrtko (1352-1391). Ir tada vargino religiniai konfliktai: Bosnija buvo ant ribos tarp Romos katalikų ir Bizantijos ortodoksų. Penkioliktą šimt-

metio gale Serbiją ir Bosniją užkariavo Otomanų imperija. Musulmonai turkai pradėjo persekioti Serbijos ir Bosnijos ortodoksus. Serbai parodė daug atkaklumo, bet Bosnijoje didelė dalis gyventojų, ypač kilmingųjų, pasidarė musulmonais. Jie patys pradėjo persekioti tuos, kurie nepakeitė religijos. Bosnijos ortodoksams pasidarė artimesni Serbijos serbai, o ne savieji musulmonai. To pasekmės: dalis Bosnijos gyventojų pradėjo jaustis serbais. Taigi neapykantos šaknų tarp Bosnijos musulmonų ir serbų reikia ieškoti dar Otomanų valdymo laikais. Keli praėjusieji šimtmečiai tos neapykantos ne tik neišdildė, bet dar sustiprino. Tai, be abejo, labai prisidėjo prie „etninio valymo“ ir genocido veiksmų per praėjusius 3 metus.

Kadangi serbai yra didžiausia tauta, per praėjusius šimtmečius ji bandė būti „vyresniu“ broliu visoms kitoms pietų slavų tautomis. Gera proga atsirado Pirmajam pasauliniam karui pasibaigus. Sugriuvo Austro-Vengrijos imperija, kuri valdė Sloveniją, Kroatiją ir Bosniją; 1918 metų gruodžio 1 d. buvo sukurta nauja valstybė: Serbų, Kroatų ir Slovėnų karalija, kaip konstitucinė monarchija su sostine Serbijos Belgrade. Buvo daug nepasitenkinimo, ypač tarp tautų, kurios buvo primirštos. Pavyzdžiui, Bosnija prarado savo autonomiją statusą. Visos tautos, išskyrus serbus, tikėjo, kad karalius Aleksandras I, pats būdamas serbas, nori paversti šalį vien serbų valstybe. Ir tada trečdalis serbų norėjo primesti savo valią dviems trečdaliams kitų tautų. Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, buvo sukurta komunistinė Jugoslavijos federacija, susidedanti iš 6 respublikų. Serbų viršininkavimas buvo pristabdytas, valdant Tito, kuris buvo ne serbas, o kroatų ir slovenų kilmės. Tik Tito kieta ranka sulaukė federaciją nuo suirimo. Tautinės problemos labai paastėjo, kai 1980 metais mirė Tito. Kulminacija buvo pasiekta 1991 metais, kai pradėjo braškėti Sovietų Sąjunga. Nuo Jugoslavijos tuoj atsiskyrė Slovenija, Kroatija, Bosnija-Hercegovina ir Makedonija. Serbai bandė šį procesą sustabdyti karinėmis priemonėmis, bet nepavyko nei Slovenijoje, nei Kroatijoje. Paliko ramybėje Makedoniją, kai į ją apsaugai atvyko 500 JAV karių. Tik Bosnijoje, jos teritorijoje gyvenančių 32% serbų dėka, pavyko įvelti šį kraštą į vidinį karą. Vyksta nelygi kova tarp gerai rusiškais ginklais apginkluotų serbų ir

menkai apginkluotų musulmonų. Padėtį labai sukomplikavo Jungtinės Tautos, įvesdamos ginklų „embargo“. Tai mažai pakenkė serbams, nes jie turėjo pakankamai ginklų ir galėjo gauti naujų iš Serbijos. Bet tai buvo beveik mirtinas smūgis musulmonams. Jungtinių Tautų kariams duotos trys misijos: aprūpinti civilinius gyventojus maistu, apginti „saugumo zonas“, kuriose galėtų pasislėpti civiliai, ir bandyti grąžinti taiką diplomatinėmis priemonėmis. Šios pastangos iki šiol nebuvo sėkmingos.

Atrodo, kad yra du pagrindiniai šio konflikto kaltininkai: imperialistai serbai, tebesvajoję apie „didžiąją Serbiją“, ir Jungtinės Tautos. Serbai imperializmo atžvilgiu yra labai panašūs ir rusus ir jų veiksmai suprantami. Bet sunkiau suprasti Jungtinių Tautų veiklą. Kovos lauke šios organizacijos kariai turi laikytis neutralumo tarp agresoriaus – serbų – ir agresijos aukos – musulmonų. Jiems galima panaudoti ginklus tik gincliuoto užpolimo atveju. Gal padėtis pasikeis. Šių metų birželio mėnesio pradžioje Vašingtone lankėsi Bosnijos ministras pirmininkas Haris Silajdik. Jis maldavo: nesurišyti mums rankų, duokit mums ginklą! Atrodo, kad jis turėjo buvęs Kongresui. Senatorius Dole pasakė Senato sesijoje: mums atėjo laikas šiam konflikte atsistoti agresijos aukos pusėje! Atstovų rūmuose buvo praversta rezoliucija, kaip priedas prie užsienio paramos įstatymo, uždraudžianti Amerikos dalavimą ginklų „embargo“ vykdyme; 318 atstovai balsavo už ir tik 99 balsavo prieš šią rezoliuciją. Baltieji rūmai tebeaiškina, kad ginklų „embargo“ nuėmimas tik padidintų konfliktą ir pastatytų į pavojų Jungtinių Tautų karių, vykdančių humanitarines misijas. Pamatysim, kas laimės: prezidentas ar Kongresas.

„TEATRAI – VAIKAMS“

Baigėsi 13 dienų vykęs festivalis „Teatrai – vaikams“. Visuose Vilniaus teatruose buvo vaidinami spektakliai, skirti vaikams, kuriuose parodė 18 Lietuvos teatrų. Šventės metu per 20,000 mažųjų žiūrovų žiūrėjo 45 spektaklius, juos vertino pažymiais.

Nugalėtojus paskelbė ir suaugusiųjų žiūri: pagrindinis prizas buvo įteiktas Kauno dramos teatro kolektyvui; apdovanojimų, beje, sulaukė visų teatrų trupės.

DVI KNYGOS APIE KNYGNEŠIUS

Lietuvos Mokslų akademijoje buvo pristatytos dvi prof. Vytauto Merkio knygos: „Draudžiamosios lietuviškos spaudos kelias 1864-1904“ ir „Knygnešius laikai 1864-1904“. Abi knygos buvo išleistos pernai, o pristatytos tik šiemet, švenčiant 66-tąjį autoriaus gimtadienį.

Prof. Merkio pasakymu, jis norėjęs savo veikalais praturtinti kultūros tyrinėtojų Vaclovo Biržiškos ir istoriko Juozo Stakausko pradėtus darbus. Savo pažiūrą į aprašomo meto istorinę situaciją išdėstė V. Merkio mokinių, habilituotas istorijos mokslų daktaras Egidijus Aleksandravičius. Leidinys recenzavo Vilniaus universiteto dėstytoja, bibliografe Stasė Matulaitytė. Universiteto docentas Bronius Ragutis išvelgė svarią šių knygų reikšmę Lietuvos žurnalistikos istorijoje.

Renginio metu koncertavo Vilniaus Pedagoginio universiteto darbuotojų ir dėstytojų kamerinis choras, vadovaujamas Margaritos Gedvilaitės. (LR, 05.08)

ŽEMAITĖS GIMIMO METINŲ IŠKILMĖS

Birželio 4 d. sukako 150 metų, kai Bukantėje, Plungės valsčiuje, nusigyvenusių bajorų Beniuševičių šeimoje gimė dukra Julija, būsimą lietuvių literatūros klasikę Žemaitę. Birželio 3 d. Vilniuje prasidėjo šiam jubiliejui skirti renginiai vėliau persikėlė į rašytojos tėviškę.

Bukantėje įrengtame Žemaitės memorialiniame muziejuje įvyko pagrindinė jos 150-ojo gimtadienio paminėjimo dalis. Ta proga buvo atnaujinta muziejaus ekspozicija, kuri buvo papildyta keletu anksčiau neeksponuotų Žemaitės trobos Bukantėje daiktų. Šventėje kalbėjo Vilniaus universiteto profesoriai Donatas Sauka ir Viktorija Daujotytė. Renginio dalyvių linksmino Plungės ir Platielių folkloro ansambliai, Telšių „Žemaitės“ teatras parodė spektaklį „Piršlybos“.

Jubiliejaus iškilmės vėliau persikėlė į Telšius, kur buvo surengta teatralizuota eiseną, čia dvi dienas vyko mėgėjiškų teatrų festivalis „Nuogne graži Žemaitėje“. Telšių rajone, Šemose, kur Žemaitė praleido gražiausius savo jaunystės metus (nuo 1857 m. čia ji gyveno pas dėdėnė, buvo atidengtas rašytojai skirtas paminklinis akmuo. (LR, 06.05)

Daugiau tokių pavyzdžių!

Pasaulis sklindina problemų, tarsi netyčia perpildytas indas: dar vienas lašelis ir viskas pradės tekėti per kraštus. Tų problemų mums nereikia ieškoti – kasdien įvairia žiniasklaida jas atneša tiesiai į mūsų akis bei ausis. Nors jaučiamės bejėgiai jas spręsti, bet norom nenorom tampame jų dalimi.

Nebent pusę šimtmečio kas pramiogėjo, lyg lokys žiemos miegu savo lauzyne, kiekvienas esame susipažinęs su asmenimis, kurie pasaulyje stengiasi išlaikyti pusiausvyrą tarp „būti ir nebūti“. Tai jų pašaukimas, jų pareiga, kad tas „perpildytas indas“ neišsilietų nestabdoma srove.

Diplomatams, vyriausybės vadovams ir kiti, nuolat besimaišantys prieš pasaulio akis, daugelio skirstomi į „teigiamus ir neigiamus“ veikėjus nuolatiniame politiniame dramoje, kurios scena: ir Europa, ir Azija, ir Afrika, ir visi kiti mūsų planetos žemynai. Kartais tarp „teigiamųjų ir neigiamųjų“ skirtumas ne toks ryškus. Sunku atspėti, kas padarys kokį įėjimą. Nors, paprasta akim žiūrint, ne viską įmanoma suprasti, bet žmonės daug greičiau linkę kaltinti ir reikalauti, mažiau atleisti klaidas ir pamiršti nuokaudas. Taip yra mūsų tėvynėje, taip ir bet kuriam kitame krašte, nes žmonija, nepaisant visų išvirkinių skirtumų, turi daugiau panašumų, negu drįstame pripažinti.

Retkarčiais iškyla vienas ar kitas žmogus, savo šviesia asmenybe peržengęs visus tikrus ar tariamus skirtumus. Tiesa, tas asmuo galbūt nepakeičia pasaulio, bet vis dėlto užplodo skaudžią daugelio sielų tuštumą. Pastarųjų poros savaitių bėgyje tokio ypatingo asmens pavardė nuolat linksniuojama Čikagos – mažesniu mastu kitų vietovių – žiniasklaidoje. Tai Čikagos arkidieceizijos galva, kardinolas Joseph Bernardin.

Dėmesio centre jis atsidūrė ne dėl atliktų kažkokių didingų darbų ir ne kaip neigiamas veikėjas kasdienybės dramoje, bet kaip žmogus, staiga akistaton atsistojęs su savo mirtingumu, kai gydytojai nustatė jį sergant labai pavojinga vėžio ligos rūšimi. Kadangi kard. Bernardin, atlikdamas savo pašaukimo užduotis, susitinka ir

bendruoja ne tik su katalikais, bet įvairių religijų išpažinėjais, taip pat netikinčiais, ar net prieš bet kokį tikėtiną nusistatymą, jis daugelio pažįstamas ir gerbiamas. Nenuostabu, kad visų akys dabar nukrypusios į jį, tik ne į kardinolą, o žmogų, ištikta nelaimės.

Reikia pripažinti, kad kard. Bernardin išvaizda neįspūdinga, lyg lokys žiemos miegu savo lauzyne, kiekvienas esame susipažinęs su asmenimis, kurie pasaulyje stengiasi išlaikyti pusiausvyrą tarp „būti ir nebūti“. Tai jų pašaukimas, jų pareiga, kad tas „perpildytas indas“ neišsilietų nestabdoma srove.

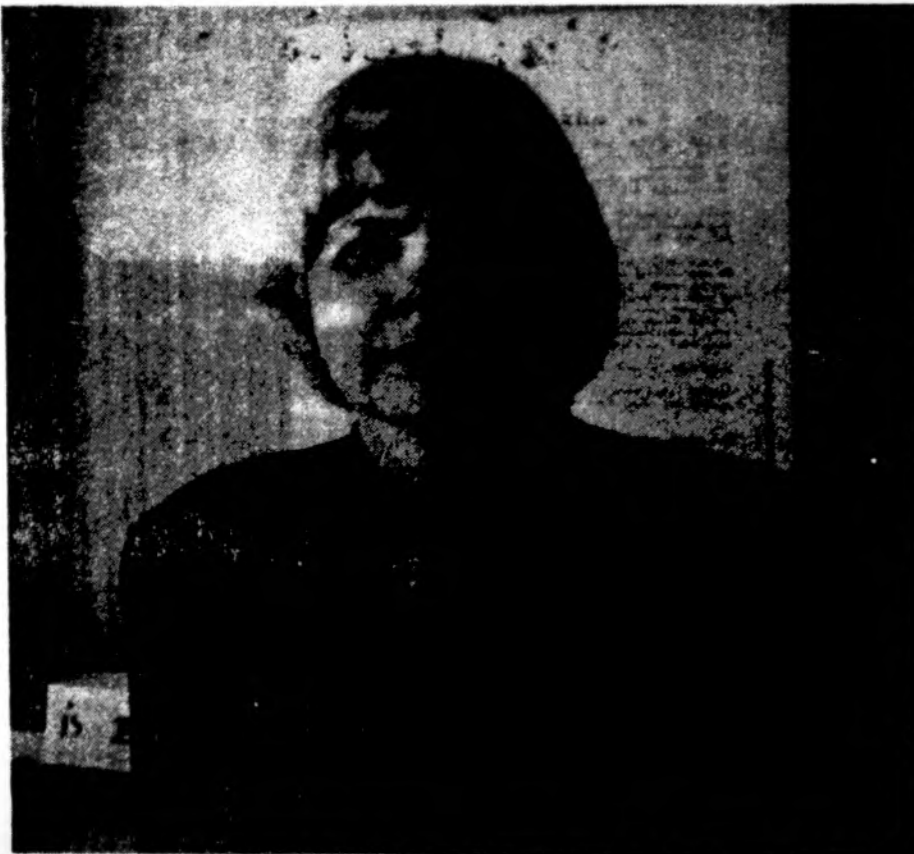
Diplomatams, vyriausybės vadovams ir kiti, nuolat besimaišantys prieš pasaulio akis, daugelio skirstomi į „teigiamus ir neigiamus“ veikėjus nuolatiniame politiniame dramoje, kurios scena: ir Europa, ir Azija, ir Afrika, ir visi kiti mūsų planetos žemynai. Kartais tarp „teigiamųjų ir neigiamųjų“ skirtumas ne toks ryškus. Sunku atspėti, kas padarys kokį įėjimą. Nors, paprasta akim žiūrint, ne viską įmanoma suprasti, bet žmonės daug greičiau linkę kaltinti ir reikalauti, mažiau atleisti klaidas ir pamiršti nuokaudas. Taip yra mūsų tėvynėje, taip ir bet kuriam kitame krašte, nes žmonija, nepaisant visų išvirkinių skirtumų, turi daugiau panašumų, negu drįstame pripažinti.

Retkarčiais iškyla vienas ar kitas žmogus, savo šviesia asmenybe peržengęs visus tikrus ar tariamus skirtumus. Tiesa, tas asmuo galbūt nepakeičia pasaulio, bet vis dėlto užplodo skaudžią daugelio sielų tuštumą. Pastarųjų poros savaitių bėgyje tokio ypatingo asmens pavardė nuolat linksniuojama Čikagos – mažesniu mastu kitų vietovių – žiniasklaidoje. Tai Čikagos arkidieceizijos galva, kardinolas Joseph Bernardin.

ir tolo Kupiškio pusėn. Prasidėjo antroji bolševikų okupacija.

Skapiškio apylinkėse jau veikia partizanai

Pirmasis partizaninio judėjimo pasireiškimas Skapiškio apylinkėse, vietovėse, į pietus nuo geležinkelio stoties kaimų, įvyko 1944 m. rugpjūčio pabaigoje ar rugelio pradžioje, kai buvo suurotos iškilmingos laidotuvs tragiškai žuvusio vaikino, A. Mikšio iš Mičiūnų kaimo, buvusio 1941 metų sukilimo dalyvio. Apmokant kaimo jaunimo vyrų grupę, kaip elgtis su granatomis, ypač prieš tankinius, viena jų sprogos jo rankoje. Susirinko apylinkių jaunimas, buvo sakomos patriotinės kalbos, laidotuvių procesijos merginos su tautiniais drabužiais ir gėlėmis lydėjo karstą į artimiausio kaimo kapinaites. Pasirodė netoliese ką tik suorganizuotos Naujajai paskirtoji viršininko Šilino iš Girvalakių kaimo. Jie bijojo mūsų ir nepriartėjo prie laidotuvių procesijos artiau, kaip per 1 km nuotolį. Bet mus grįžtančius iš tolo apėdė ir pasitraukė. Tai buvo pirmas susitikimas su skrebiais tose apylinkėse, kai jauni vyrai pradėjo atvirai kalbėti apie būtina ginkluotą partizaninį pasipriešinimą naujai Lietuvos okupacijai ir jos kuriamiems valdžios organams. Į majoro Soblio mobilizacinį įsakymą, 1944.VIII.1, kuriame jis save vadino Lietuvos TSR Kariniu komisariatu, ir kuriame buvo įsakoma 1909-1926 metais gimusiems vyrams prisistatyti į rajonų komisariatų, jaunimas nekreipė jokio dėmesio. Kaip ir vokiečių okupacijos metais, taip ir dabar, į mobilizacinius punktus atsidavo tik šaukiamųjų metų kurti, luodi ir kitokie invalidai. Jie, žinoma, būdavo atleidžiami nuo karinės prievolės Raudonojoji armijoj. „Nesutvarkė mūsų vokiečiai, rusikai dabar mat mus su „var-kys!“ – juokavo jaunimas. (Bus daugiau)

Rūta Kviklytė-Kulikauskienė jos tėvo, Broniaus Kviklio, vardo bibliotekos atidarymo iškilmėse Kaune, Vytauto Didžiojo universitete š.m. balandžio 27 d.

PARTIZANINIO PASIPRIEŠINIMO 1944-1945 m. IŠTAKOS

POVILAS VAICEKAUSKAS

3

Vieną rytą jis pranešė, kad išvyksta į Latviją, Rygos link. Aiškino, kad prasiveržusius rusus vokiečiai atkirsia, todėl būtų geriausia man, kaip jaunam vyrui, stoti į Vermachtą. Jis paskirsias savo adjutantui. Į mano klausimą, ką aš turėsiu daryti, atsakė: padėti jam buitiniuose reikaluose, patarnauti, pavyzdžiui, nuvalyti batus ir panašiai. Jo pasiūlymo nepriėmiau jau vien dėl to, kad nesinorėjo valyti vokiečiams batus. Kaip svečiui, yra vienas dalykas, o kaip pasiskelbusiam aukštesnės rasės vokiečiai naciu – kitas dalykas. Aš jam pasakiau, kad trauksiuosi į vakarinę Lietuvos dalį ir, blogiausiu atveju, ten liksiu. Vokiečiai manęs netraukė. Aš galvoju, kad jei sovietų-bolševikų desantininkai ir įvairūs kiti diversantai pajėgė išsilaikyti Lietuvoje, palyginti jiems svetimame krašte, juo labiau aš, čia, gimęs ir augęs, neišsilaikysiu partizanų daliniuose kuri laiką, mažiau negu trejus metus. Tiek tikriausiai nereikės, nes po karo vis tiek bus atkurama nepriklausoma Lietuva. Kitaip juk negali būti. O sovietams Vakaru valstybės – Anglija, juo labiau Amerika, liepsiančios iš Lietuvos išsikraustyti.

Patys klydo ir kitus klaidino taip pat ir kai kurie vokiečiai. Jų tarpe ir man pažįstamas inžinierius – kapitonas. Pagal jį, Vokietijai pralaimint karą, ji susitaikysianti su Amerika ir Anglija. Tuomet visos šios trys valstybės galutinai sutriuškins nusilpusį raudonąjį ko-

munizmą. Be jokio pagrindo tada mes, dauguma lietuvių, turėjome klaidingas iliuzijas ir apie Atlanto Chartą. Nesuapratom klaidingų, kad ir tokio patyrusio diplomato, kaip Churchillis, ėjimų, juo labiau neįsivaizdavom JAV prezidento Rooseveltą, didžiausio demokrato, taip menkai turėjusio supratimą apie komunizmą Rusijoje, Stalino terorą ir tikrą jo veidą. Kokios garšios tos pasaulinės asmenybės ir koks menkas jų tikrovės pažinimas! Pasirodė ne geri žmonės nuviravo Europos daugelio tautų likimą, bet blogio įsikūnijimas – viso XX amžiaus vienas didžiausių tyronų – Stalinas! Žinoma, vėliau Churchillis jau po laiko pasakys: „Ne tą kiaušė paskerdėm“... Tai ką gi galėjo galvoti gimnazistai, juo labiau, kad daug Lietuvos žinomų inteligentų nesigaudė tų įvykių tėkmėje. Kaip pavyzdį, čia turiu vieną žinomą Zarasų krašto lietuvių veikėją, kun. dr. Joną Steponavičių, psichologijos daktarą, buvusį mūsų Zarasų gimnazijos 6-tos klasės auklėtoją. Dar ir šiandien man lieka neaišku, kad toks didelis psichologijos žinovas, specialistas, nesuapratė Hitlerio. Per vokiečių kalbos pamokas su pagarbą rodė Adolfą Hitlerio „Mein Kampf“ tomelį. Gerai prisimenu, kokia buvo audra iš jo pusės, kai mes, jaunatviškai klasėje siausdami, išdūrėm Hitlerio portretė akis. Mūsų juokas vos nevirto ašaromis, vis dėlto jis mūsų Gestapui neišdavė. Gaila šitos asmenybės tokio tragiško likimo. JAV pasiekusiomis žiniomis, kun. dr. J. Steponavičius mirė pas vieną vokiečių ūkininką, tarnaudamas samdiniu.

Taigi, pasimėšė savo divratį „Panter“, važiuavau į Petroniškes atsisveikinti su savo klasės kolegomis. Mieste jau buvo pasiruošę važiuoti sunkvežimis – maršrutu Zarasai-Antazavė-Obeliai-Rokiškis-Kupiškis-Panevėžys. Išleidome su tėvu mano motiną ir seserį, susitarėme susitikti Skapiškyje pas gimines.

Tėvukas važiuo kartu su girininku, kurio pavardės neprisimenu, rodo, atsargos karininkas; vežime

po šienų buvo paslėptas vokiškas karabinas. Ratus traukė energingas erzilas. Man teko dvišvietį žvalgyti kelią ir važiuoti jų priekyje. Mūsų maršrutas: Zarasai-Imbradas-Antazavė-Aleksandravėlė-Obeliai-Rokiškis-Skapiškis. 1944 m. liepos 20 dieną į Pabaltijo fronto sovietų kariuomenės tankai prasilažė prie Surdegio, t.y. į šiaurės vakarus nuo Anykščių, ir liepos 21 dieną pasiekė Panevėžį, atkirsdami mums kelį pasitraukti į vakarus. Taip ir likau savo gimtajame krašte, Skapiškio apylinkėse. Čia teko patirti savaitę laiko trukusius vokiečių ir sovietų kariuomenės susidūrimus, vokiečių kontrapuolimą iš Biržų pusės, o taip pat ir žiaurią sovietų armijos ataką su tankais, „katiušomis“ ir lėktuvais. Tai buvo pergventa Alekso Baltrūno sodyboje, tarp Mituvos ir Švedukalnio mūsų šeimos įsirengtame bunkeryje. Po aštuonias valandas trukusių įnirtingų ir baisių kautynių, sudegė klojimas, tvartas, tačiau mūsų slėptuvė nebuvo sunaikinta ir mes, nors ir apkurtinti, tačiau likome gyvi. Tai čia vėl išvydome apdulėjusius rusų kareivius, išgirdome jų šneka. Vienas jų, jau pagyvenusio amžiaus, purvina uniforma, pamatęs motiną, braukiančią nuo veido ašaras guodė: „Matuška, neplak, nemcy urali i bolše nevernuta“ (Mocūte, nebeverk, vokiečiai pasitraukė ir nebegrįš...). Išlipus iš slėptuvės, oras buvo pilnas dūmų ir dulkių. Čypelių pusėje dar aidėjo šūviai ir sprogimai, slinko pėstininkai, tempė ant ratukų rusišką „maksimką“ – sunkųjį kulkosvaidį, o dar kiti vilko prie šulinio pusgyvį vokiečių kareivį, užpylė ant jo šalto vandens kibirą ir, jam atkutus, keikdamiesi, buožėmis iš naujo negyvai užmušė. Atvažiuo lauko virtuvė. Aplink susėdusiems dalino vakarienę. Prašvilpė virš galvų artilerijos sviedinys ir sprogo netoliese, kitas sprogo daug artiau, o trečias pataikė tiesiai į virtuvę. Kai išsiklaidė dūmai nebebuvo nei katilo, nei ratų... Daug kareivių buvo užmušti ir sužeisti. Fronto kanonada pamažu silpnėjo

LIETUVIŲ TELKINIAI

POMPANO BEACH, FL

POMPANO BEACH LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

Pompano Beach apylinkėje gyvena nemažai lietuvių, dauguma jų – pensininkai. Pernai čia apsigyvenusios kelios jaunos šeimos išjungė ir pagyvinio šio lietuvių telkinio gyvenimą.

Čia gana gyvai veikia LB Aukšnio Kranto apylinkės valdyba, vadovaujama pirmininko Jono Paškaus; Vasario 16-tos gimnazijai Vokietijoje remti būrelis, suorganizuotas M. Bajorūnienės. „Tėvynės sąjungos“ (LK) igaliojimo Floridoje Vytautas Dubauskas suorganizavo tos organizacijos seniūniją, kurios pirmininku yra Jonas Paškus. Veikli ir „Lietuvos vaikų našlaitynas“ grupė, kuri rūpinasi Lietuvos kaimuose gyvenančių našlaičių ir ypač staigiai daugiaaukštųjų šeimų globa. Šiame vienetelyje ypatingai reikiama Elena Jonušienė, Genė Petrauskienė, Linda Bendoraitienė ir kt. Visos čia minimos organizacijos tarpusavyje darniai bendradarbiauja, vienos kitoms talkina veikloje ir renginiuose.

LB APYLINKĖS VALDYBOS VEIKLA

LB apylinkės valdyba aukomis remia lietuvišką spaudą, auką skyrė ir „Lietuvos vaikų našlaitynui“, Vasario 16-sios gimnazijai, lituanistiniam švietimui ir su 200 dol. įnašu įsiūnė į Draugo fondą.

LB apylinkės pastangomis š.m. vasario 12 d. buvo surengtas Vasario 16-tos minėjimas. Ta proga šv. Mišias už Lietuvos laisvės kovotojus aukojė ir pamokslą pasakė kun. V. Pikturna. Po Mišių vykęs minėjimas buvo pradėtas LB pirm. J. Paškaus įžanginiu žodžiu, kun. V. Pikturnos invokacija, žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimu. Pagrindinė kalbėtoja buvo dr. Irena Lukoševičienė iš Toronto. V. Dubauskas kvietė visus jungtis „Tėvynės sąjungos“ veiklon. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Po programos buvo renkamos aukos – Lietuvos bendruomenei, „Tėvynės sąjungai“ ir Lietuvos našlaičiams.

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo – Kovo 11-sios minėjimas š.m. kovo 12 d. buvo pradėtas šv. Mišiomis, koncelebruotomis vyskupu P. Baltakio ir kun. V. Pikturnos. Vyskupas P. Baltakis savo pamokslu išsamiai kalbėjo apie artėjančias Velykas, o taip pat apie Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Po Mišių parapijos salėje vyko LB apylinkės valdybos surengtos vaitės. Čia pagrindinis kalbėtojas buvo Lietuvos Seimo narys dr. Alfonsas Vaišnoras.

„TĖVYNĖS SĄJUNGOS“ SKYRIAUS VEIKLA

LB apylinkės valdybos ir „Tėvynės sąjungos“ skyriaus kovo 11 d. suruoštoje gegužinėje šalyvavo 110 vietos gyventojų ir svečių iš tolimesnių vietovių. Gegužinės pelnas buvo paskirtas paremti „Tėvynės sąjungos“ kandidatus, dalyvavusius kovo 25 d. vykusiuose Lietuvos savivaldybių rinkimuose. Nors oras buvo šaltokas, dalyviai vaišinosi žalais namų gamybos patiekalais, mėgino laimėti laimikų raukime, domėjosi svečio – Lietuvos Seimo nario dr. A. Vaišnoro kalba ir jo atsakymais dalyvių paklausimus. Gegužinę rengusių organizacijų pirmininkai dėkojo visiems priešingai prisidėjusiems, jame

dalyvavusiems, nes gautas pelnas buvo labai reikalingas Lietuvoje savivaldybių rinkimų akcijai.

„Tėvynės sąjungos“ skyriaus narių ir rėmėjų susirinkimas kovo 18 d. vyko Onutės Liuteriozijos bute. Dalyvavo būrys šios organizacijos veikla susidomėjusių asmenų. Susirinkimą pradėjo E. Jonušienė. Organizacijos pirm. Vytautas Dubauskas apžvelgė vienerių metų organizacijos veiklą. Buvo aptarta ateities veikla. Padėkota rėmėjams ir aukotojams. Išdalinti pranešimai, ką ir kaip „Tėvynės sąjunga“ Lietuvoje veikia, ypač prieš savivaldybių rinkimus. Po susirinkimo O. Liuteriozijos dalyvius pavaišino skaniais pietumis. „Tėvynės sąjungos“ valdyba jai nuširdžiai padėkojo už priėmimą ir vaišes, ir pasidžiaugė šiam susirinkime ir „Tėvynės sąjungos“ skyrių išjungusiais naujais nariais.

PARAMA NAŠLAIČIAMS

„Lietuvos vaikų našlaitynas“ draugija, čia įsteigta šelpiti našlaičius ir Lietuvos kaimuose skurstančias daugiaaukštųjų šeimoms, ieško būdų telkti lėšas. Pernai, gruodžio 24 d. šios draugijos valdyba, kartu su LB apylinkės valdyba, suruošė bendrą visuomenišką Kūčias. Tradicinėje Kūčių vakarienoje dalyvavo 85 asmenys – vietiniai ir iš kitų vietovių bei kraštų Floridoje besilankantys. Svečius pasveikinusi E. Jonušienė priminė, kad visos šio renginio pelnas skiriamas našlaičių šalpai Lietuvoje. Sol. O. Šalčiūnienė ir V. Šalčiūnui vadovaujant, buvo giedamos Kalėdų giesmės, uždegtos žvakės, susikaupto minutę prisiminti mirusieji – dalyvių artimieji ir žuvę už Lietuvos laisvę, pasidailinta kalėdaičiais, pabendrauta. LB apylinkės pirm. J. Paškaus padėkojo šio šventiško pobūvio rengėjoms E. Jonušienei, Genėi Petrauskienėi ir visiems, prieš ruošimo prisidėjusiems. Vakarienoje buvo užbaigta giesmė „Sveikas, Jėzau, gimusi“.

Lėšas našlaičių šalpai telkiant, Elenos Balčiūnienės pastangomis gautoje jaukioje patalpoje, E. Jonušienė ir G. Petrauskienė sausio 19 d. suruošė žuvies priešpiečius. Dalyvavo 35 asmenys. E. Jonušienė susirinkusiems apibūdino „Lietuvos vaikų našlaityno“ veiklą. 1994 m. Kalėdų proga Lietuvos kaimuose gyvenantiems našlaičiams ir daugiaaukštųjų šeimoms buvo išsiųsti 34 siuntiniai. Siuntinių paruošė dirbo E. Jonušienė, G. Petrauskienė, Juozas ir Valerija Ližaičiai, kurie prisidėjo ir gausia pinigine parama. Gaunami jautrūs sušelpusių padėkos laiški.

„Lietuvos vaikų našlaitynas“ draugija liūdi netekusi nuširdaus rėmėjo dr. Adolfo Baltrukėno, po sudėtingos operacijos mirusio š.m. kovo 8 d. Velionis ir jo žmona Stasė, trumpai prieš jam išeinant Amžinybėn, gausia auka prisidėjo prie siuntos Rokiškio parapijai, kur kun. Juozas Janulis globoja 100 vaikų. A. dr. Baltrukėno prisiminimui, šeima prašė (vietoje gėlių) aukoti Lietuvos našlaičiams. Buvo suaukota 330 dol., kurie, velionio žmonos prašymu, š.m. liepos mėn. bus nugabenti Rokiškyje vargstantiems vaikams. Velionis buvo gimęs Rokiškyje.

Balandžio 26 d. įvykusiam „Lietuvos vaikų našlaityno“ narių susirinkime – priešpiečiuose buvo apžvelgta praėjusių metų veikla, aptarti ateities planai.

E. Jonušienė

Juno Beach, Floridoje, Lietuvos Dukterų madų parodoje modeliuoja „Dainos“ choro vadovė Irena Manomaitienė, palydovas Algis Augūnas.

Nuotr. J. Garlos

PUTNAM, Conn.

MOTINOS PAGERBIMAS

Š.m. gegužės 1 d. LB apylinkės valdybos iniciatyva suruoštas motinos pagerbimas. Diena pradėta pamaldomis Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno koplyčioje 8 val. ryto. Šv. mišias aukojė kapelionas kun. V. Cukuras. Pamokslė jis ragino gerbti ir mylėti motinas, nes jos mylėjo savo sūnus ir dukras, net savo gyvybę nepaisydamos. Taip pat reikia gerbti ir mylėti visų žmonių motiną šv. M. Mariją. Matulaičio namų koplyčioje šv. Mišias aukojė prel. V. Balčiūnas ir kun. R. Krasauskas 10 val. ryto; melstasi už motinas.

Tiesioginis motinos pagerbimas vyko Matulaičio namų salėje 2 val. p.p. Pagerbimą pradėjo ir programai vadovavo apyl. vald. pirm. J. Rygelis. Pradžios malda, už gyvas ir mirusias motinas specialiai paruošta, perskaitė kun. R. Krasauskas. Trumpa kalba motinas sveikino, išskėlė jų meilę savo vaikams ir šeimai J. Kriaučiūnas. Jis kvietė visus gerbti ir mylėti savo motinas, nes motinos meilė gali būti atlyginama tik meile. Dangiškają motiną šv. Mariją taip pat reikia gerbti ir mylėti už jos rūpinimąsi ir pagalbą žmonėms. Dar daugiau – jos reikia prašyti, kad melstų Aukščiausiai suteikti žmoneis meilės malonę, o tai neš žmonijai taiką ir gerovę.

Seselė Ona Mikailaitė žodžiu ir skaidrių vaizdais ekrane pateikė motinos pasivertimą ir rūpinimąsi vaikų ir šeimos gerove. Ši programos dalis baigta visų dalyvių sugiedota „Marija, Marija“, A. Prapuolenytei pianinu vadovaujant.

Sėkė pagerbime dalyvavusių motinų ir visų dalyvių pabendravimas, pasivaišinant užkandžiais ir kava ar vaisių sultimis. Pagerbime dalyvavo arti 70 asmenų. Lietuvos „Caritas“ organizacijos darbas remti suaukota 350 dolerių.

ŠIAULIŲ-KANADOS TEATRALAI PUTNAME

Keli Šiaulių (Lietuva) mėgėjai teatralai atvyko į Kanadą lankyti Hamiltono „Aukuro“ ir Toronto „Aitvaro“ mėgėjų teatralus ir drauge pasirodyti keliais vaidinimais lietuvių telkiniuose Kanadoje ir JAV. Jų 14 asmenų grupė sustojo ir Putname. Gegužės 12 d. vakare, Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno salėje po koplyčia, jie vaidino dvejus spektaklius: Tumo-Vaižganto „Pragiedrulių“ ir Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės „Pinigėlių“. Arti 60 žiūrovų, vietiniai ir keletas atvykusių iš toliau, atidžiai sekė vaidinimą ir gėrėjosi vaidyba. Teatralams įteikta gėlių, ypač sveikintina vadovė Elena Kudabienė.

Po vaidinimo vienuolyno valgomajame vyko teatralų ir žiūrovų pabendravimas, pasivaišinant kava ir užkandžiais. Porą dienų prieš spektaklį svečiai lankė Amerikos Lietuvių Kultūros archyvą – ALKA, kun. S. Ylos statytą Mindaugo pilį, Matulaičio slaugos namus, vienuolyno sodyboje esančias kapines. Grupelį vadovu ir aiškintoju buvo J. Kriaučiūnas, pateikdamas išsamias žinias apie apžiūrimus dalykus, parodydamas kapinėse žymių lietuvių kapus; St. Lozoraitis, S. Tūbelienė, J. Brazaitis, kun. S. Ylos ir kitų.

Svečiai, lankydami Matulaičio namus, suvaidino porą ištraukų jų vaidinamų spektaklių, kuriuos stebėjo trys dešimtys pajėgesnių namuose globojamųjų. Jie džiaugėsi paskaidrinta dienos nuotaika.

Ačiū, teatralams už vaidinimus Putname, kai kuriems žiūrovams tai buvo pirmas kartas matyti lietuvių teatralų vaidinimus.

LIETUVOS SEIMO NARYS PUTNAME

Vilniaus universiteto profesorius, akademikas Ignas Stasys

Uždavinys yra Lietuvos Seimo Krikščionių Demokratų partijos narys ir Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos vyriausios valdybos, Vilniuje vicepirmininkas ir išdinininkas. Š.m. gegužės 18-20 dienomis jis buvojo Putname.

Gegužės 19 d. vakarą, dr. Č. Masačio namuose susirinko lietuviai, kviešti susitikti su p. Uždaviniu – Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos nariu, Seimo nariu. Jis priminė jo opozicijos partijos, taip pat ir kitų opozicinių partijų veiklą ir tos veiklos siūlymus Lietuvos gerovei kelti, kurie, Seime daugumą turinčios LDD partijos ir jos skirtos valdžios, dažniausiai net nesvarstant atmetami. Lietuvoje turima daug sunkumų supažindinti visuomenę su Krikščionių Demokratų partijos programa ir siekimais, nes trūksta lėšų ir asmenų. Jis prašė remti KD partijos veiklą finansiniais, žodžiais, raštais, veikla. Po pranešimo buvo atsakyta į klausimus. Kai kurie atsakymai buvo gana diplomatiški, ypač dėl galimybių opozicinėms partijoms artimiau bendradarbiauti.

Vyko dalyvių, kurių buvo daugiau kaip 20, pabendravimas, pasivaišinimas ir asmeniniai pasikalbėjimai su Ignu Uždaviniu.

Gegužės 20 ir 21 d. Ig. Uždavinys turėjo pasitarimus ALKA – Amerikos Lietuvių Kultūros archyvo patalpose su Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos finansinės valdybos JAV-se vadovybe bei ALKA direktoriato ir Krikščionių Gyvenime vadovybe. Pasikalbėjimuose dalyvavo: J. S. Uždavinys, prel. V. Balčiūnas, kun. V. Cukuras, kun. R. Krasauskas, dr. J. Kriaučiūnas, dr. Č. Masačaitis, J. Rygelis ir svečias J. Giedraitis. Priimti nutarimai: ALKA ir Krikščionių Gyvenime bei finansinės valdybos Amerikoje veikla tęsiama, tik finansinė valdyba visas pajamas (nario mokesčius, aukas, nuomos už nuosavybę užmokesčio pelną, apmokėjimų už knygas ir kit.) siunčia vyriausiai akademijos valdybai į Vilnių; nepatartė dabar parduoti Nebraska valstijoje turimą ūkį, nes žemės kaina dabar kritusi, o ūkis duoda arti 10 tūkst. dolerių pelno kas metai; stengtis padėti Vyriausiai valdybai Vilniuje rasti tinkamas patalpas ir padėti jas išlaikyti, nes tai gelbės išvystyti veiklą; padėti patalpas įrengti ir reikiama technika aprūpinti; įgalinti centro numatytą leidinių išleidimą ir pagyventi ryšius Amerikoje gyvenančios akademijos dalies su centru Vilniuje.

Vos svečiai į Putnamą atvykus, parodyta ALKA, vėliau Mindaugo pilis, Matulaičio namai, vienuolynas, kapinėse pasižymėjusių lietuvių kapai ir kt. Svečio teigimu, visa tai stebino jį ir jis dėkojo prie pasiekimų prisidėjusiems.

Juozas Kriaučiūnas

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS

Patamauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:

BUDRAIČIUI

Bua. 708-499-7000 Res. 312-778-3871
Fax. 708-499-7006 Page. 312-308-0507

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai; garantuoti ir sąžiningai.

312-778-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%–20%–30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS

3206 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION

„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaūs ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-988-2658.

FOR SALE

PARDUODAMI

Lietuviškose kapinėse 2 sklypai iš 4 su paminklu. Kreiptis: 312-778-0011

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veitui
- Perkamie ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Penšininkams nuolaida

HELP WANTED

Reikalinga moteris prižiūrėti 3 vaikus: 8, 6, 4 metų. Turi turėti patyrimo vaikų priežiūroje ir rekomendacijas, siek tiek kalbėti angliškai ir mokėti vairuoti automobilį. Kreiptis: Debbie, 312-942-7450 dienomis, 708-839-0575 po 6:30 v.v. ir savaitgaliais.

Your ticket to a secure retirement.

For a recorded message of current rate information, call 1-800-485-BOND

1-800-487-2663
Take Stock in America U.S. BONDS
A public service of this newspaper

NERINGA BOX 155C RDF #4 W. Brattleboro, VT 05301

LIETUVIŲ KALBA liepos 9-29 d. Vaikams 7-16 metų liepos 23 METINĖ GEGUŽINĖ—PUTNAME liepos 23-29 d. programa ypač vyr. iki 17 m. rugp. 6-13 d. Šeimoms su vaikučiais

ANGLŲ KALBA-LIETUVIŲ kilmės liepos 30-rugp 6 d. vaikams 7-16 m. rugp. 16-20 d. Šeimoms su vaikučiais

INFORMACIJAI:

NERINGA, 600 Liberty Hwy, Putnam, Ct 06260
Tel.: 203-928-7955

CHICAGOS LIETUVIŲ KLUBAS Rengia

32-ji GINTARO BALIŲ Debiutančių „Gintarelių“ pristatymas

1995 m. birželio 25 d., sekmadienį Drury Lane Oakbrook Terrace Ballroom
100 Dfury Lane
Oakbrook Terrace, Illinois

4:30 v.v. kokteiliai, 5:30 v.v. debiutančių pristatymas. Vakarienė ir programa \$55 asmeniui

Visas pelnas skiriamas lietuvių studentų stipendijoms

Rezervacijos: Harriet Kamin
Tel.: 708-974-4484

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

Viktoras Palūnas, kai dar buvo sveikas ir veiklus.

vykstančių renginių, minėjimų, pobūvių.

Gegužės 16-ji buvo paskutinė Viktoro diena šioje žemėje, o gegužės 19 vakare Jakubs laido tuvių namai buvo pilni velionio artimųjų, draugų ir pažįstamų, susirinkusių atsisveikinti su lietuvių telkinio tyliuoju darbininku. Suvažiavę jo vaikais iš Seattle, WA, New Jersey, Annapolis, MD, Clevelando ir Akrono, jų šeimos, broliai Vladas ir Mečys su šeimomis ir daugybė velionio draugų atėjo atiduoti paskutinę pagarbą tėvui, seneliui ir bičiuliui.

Kun. G. Kijauskas, S.J., su susirinkusiais meldėsi už mirusį. Savo pamokslu priminė, kad palydėjimas brangaus žmogaus į Amžiną tėvynę mums kartoja, kad šios žemės kelionė tampa prasminga, jei joje tinkamas vietas randa savo Tėvėjų ir savo šios žemės bendradarbiams. Pareiškė užduotą Viktoro artimiesiems. „Lietuva brangi“ ir Šiluvos Marijai giesmės jautriai jungėsi ir brangaus žmogaus atsisveikimo momentą.

Visų organizacijų, kuriose velionis dirbo vardu užduotą pareiškė ir atsisveikimo ilgametis Viktoro bendradarbis Vacys Rociūnas. „Viktorą matėme“, — kalbėjo jis, — dirbantį ateitininkuose, Lietuvių Fronto bičiuliuose, Lietuvių Bendruomenėje, BALFE, parapajose. Viktoras čia nebuvo tik bendrųjų darbų eigos stebėtoju, ar darbuotoju, bet dažnai prisiminė savo pirmininkavimą bei vadovavimo išpareigojimą. Taip jis yra buvęs Vysk. Motiejus Valančiaus liuanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmininku, „Ateities“ klubo valdybose, LFB centro ir Clevelando sambūrio valdybose nariu. Daug energijos, aukos ir sumanumo rodė kūriant Dainavos jaunimo stovyklą ir ilgas metus buvo Clevelande veikiančio Stovyklos globos komiteto nariu, o organizuojamose LFB studijų ir poilsio stovyklose ėjo komendanto ar kitas pareigas ir t.t.

Augindami šešių vaikų šeimą, Viktoras ir Aldona atrasdavo laiko bendrauti su kitais, ypač kai buvo reikalinga kam pagalba. Viktoras mūsų prisiminimuose liks kaip šviesus altruistas, nuoširdus mūsų kartos krikščionio ir lietuvių atvaizdas. Pareiškta užduotą žmonai Aldonai, dukrai Rasai Chambers ir Monikai, sūnams Andriui, Viktorui, Povilui ir Julijui, broliams Vladui ir Mečiui ir jų šeimoms.

Viktoras, atvykęs Amerikon, dirbdamas fabrike, lankė technikos bei braižybos kursus, išsijo braižytojo projektuotoj-tikrintojo profesiją ir daugiau kaip 35 metus dirbo Babcock and Wilcox bei McDermott bendrovėse. Padėjo savo penkiems vaikams baigti aukštuosius mokslus.

Seimos vardu jautrių žodžių atsisveikino Julius Veblaitis, nuo pat jaunystės artimas bičiulis iš New Jersey. Prisiminimų pynė nukėlė klausytojus į jo ir Palūnų šiltes ir nuoširdžius ryšius Lietuvoje ir čia, Amerikoje.

Šeštadienį, 10 val. aukojamos šv. Mišios Dievo Motinos šventovėje. Kun. Gedimino Kijauskas, S. J., pamokslas. Apyplinė šventovė dalyvavo ir meldėsi už Viktorą. Julius Veblaitis, grojas Summit Symphony orkestre, smuikavo Arcangelo Covelli Preludą, A. W. Mozart „Ave Verum“ ir Antonin Dvorak „Largo“.

Po Mišių ilga mašinų vora su artimaisiais ir draugais palydėjo velionį į Visų Sielų kapines, kur jau amžinam poilsiui vietą rado daugelis ir mūsų tautos sūnų bei dukrų. Tėvo karštą nešė keturi sūnūs ir dvi dukros. Gausūs laido tuvių dalyviai po to buvo pakviesti pietums į „Gintaro“ restoraną.

Velionis buvo gražiai prisimintas ne tik gelėmis ir vainikais, bet ir aukomis šv. Mišios, Lietuvių fondai, „Lietuvos Vaikų vilčiai“ bei Parkinsono ligos tyrinėjimui. Išleikis ramybėje, mielas Viktorai!

V.R.

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos už kalendorių ir kalėdines atvirutes.

- 35.00 dol. Elena Sudžinskas, Hellertown, PA;
- 30.00 dol. Irena Kinderis, Mountlake Terrace, WA;

Iš užsienio lietuvių spaudos

„ISTORIJA, PROPAGANDA IR PUSĖS EUROPOS IŠVADAVIMO DIENA“

„Dirva“ (1995.06.06), Cleveland, Ohio

Atsivėlgiant į aukų skaičių, Hitleris užsitarnauja tik trečią vietą pragarų premijų sąraše. Prieš jį stovi komunistai: Mao ir Stalinas, toli gražu pralenkę savo kolegą nacį nužudytųjų skaičiais.

Žiaurumo negalima išmatuoti. Tam nėra būdų. Skausmą galima jausti, tačiau yra neįmanoma jo apibūdinti. Ar badu marinti ukrainiečiai kentėjo mažiau, negu žmonės po kinų komunistų priespauda? Ar nacių koncentracijos stovyklos buvo žiauresnės negu bolševikų? Ar nacistinis šeimų išskyrimas buvo tragiškesnis, negu NKVD trėmimai mūsų tautiečių?

Jeigu vienu nuodėmės yra įvardijamos, o kitų lengvai pamiršamos ir kartais net išteisinašamos, istorijai ir teisingumui yra pavojus.

Jeigu žmogaus skausmas, kančios ir mirtis yra svarbūs tik tuomet, jeigu žuvis priklausė kokiai tautybei, tai iš skausmo daroma politika. Iš tokios istorijos kyla tik propaganda, kuri ne tik iškreipia istorijos faktus, bet kartu teršia visų žuvusiųjų atminimą. Prasminga, jog prisimenami taip žiauriai žuvę nacių Holokausto, tačiau nereikia pamiršti ir jų kančių kolegų, žuvusių nuo panašiai nesveikų, sadistų — tik vilkėjusių kitokia diktatorių uniforma.

Mirusiųjų negalima pamiršti. Negalime pamiršti nukankintų ir sunaikintų nekaltų žmonių. To reikalauja mūsų tikėjimas. To reikalauja mūsų žmoniškumas. To reikalauja teisingumas.

„TRĖMIMAI IR TREMTINIAI“

„Tėviškės žiburiai“ (1995.06.13), Toronto, Ont., Canada

Nepamirštos turi būti ne trėmimų aukos, tie nekalti tėvynę mylėję žmonės, gyvi sugrįžę gimtąją šalį ar amžinam poilsiui atgule Sibiro taigose. Ir tai ne vien dėl to, kad mes juos mylime ir užjaučiame, kad daugelis jų buvo mūsų artimieji, bet ir dėl to, — kas svarbiausia, — kad jie, gyvi ar mirę, kalba tiesos lūpmis, atskleidžia ne tik buvusio okupanto žiaurumus, bet ir kai kurių sąvųjų. Ne kerštui, bet istorinei tiesai reikia žinoti, kad trėmimų sąrašas sudarinėjo ne rusai, bet savieji, tardė, kaltino ir teisė savos kompartijos patikėtiniai — teisininkai.

Apžvelgiant tą apgalėtiną būklę, žinoma, kiekvieną atvejį tektų atskirai vertinti. Tačiau buvusi tikrovė neturėtų būti pridengiama. Ir jei tai bandoma daryti Lietuvai jau esant laisvai, susiduriama su nepasitikėjimo klausimu. O dar liūdniau, kad iki šiolie Lietuvos valdžia nedaug padarė, kad grįžę trėmtiniai savo žemėje pajustų lygia teisiškumą, patirtų nuoširdesnę globą ir bent vidutinę gerovę. Išeivija negali to nematyti. Steigiami specialūs fondai trėmtiniams paremti, siunčiama ir pavienių asmenų parama. Tačiau jiems reikia ne vien medžiaginių gėrybių. Reikia tiesaus neiškreipto žodžio.

Vien sovietinių dokumentų atskleidimas yra pasityčiojimas iš tiesos ir tikrovės. Užsimojus ką apie trėmtinius rašyti, istorijas leisti be gyvų liudininkų žodžio — tai panašu į norą slėpti, kol bus pamiršta.

„RADIOAKTYVIOS ATLIEKOS JAU ČIA“

„Darbininkas“ (1995.05.05), Brooklyn, NY

Tas, kas galvoja, kad atominės energijos amžius jo neliečia, vieną dieną gali nemalonai nustebti, kad radioaktyvios atliekos atsirado šalia jo nuosavo kiemo. Jau šiandieną galime drąsiai sakyti, kad radioaktyvios atliekos yra jau čia, visai arti mūsų.

Pasaulis kiekvienais metais bando atsikratyti tūkstančiais tonų radioaktyvių atliekų, tačiau stipri kontrolė ir taisyklės turi užtikrinti, kad radioaktyvių atliekų nutekėjimo atsitikimai niekada neįvyktų. Taip kalbėjo atominės energetikos specialistai balandžio 25 dieną.

Vienoje isikūrusi Tarptautinė Atominės Energijos Agentūra (IAEA), pranešė, kad 53 šalys pasirašė 1987 metų konvenciją dėl fizinės atominių medžiagų apsaugos. Šis dokumentas užtikrina saugiausius radioaktyvių medžiagų saugojimo būdus...

Tačiau šie bandymai užtikrinti saugumą neįtikina daugumos žmonių.

A. A. ONA KRIKŠČIŪNIENĖ Petrauskaitė

1895—1965

Minint Onos Krikščiūnienės 30-tąsias mirties metines ir 100 metų gimimo sukaktį, šv. Mišios bus atnaujamoms Čikagoje, Sunny Hills ir Lietuvoje.

Ona Krikščiūnienė buvo veikli lietuviškose organizacijose. Nuo 1917 metų priklausė ateitininkų sąjungai. Buvo Korp! „Giedros“ narė ir jos vėliavų krikšto motina (Lietuvoje ir Čikagoje).

Ona Krikščiūnienė mokytoja nuo 1923 m. Lietuvoje, Vokietijoje ir Čikagoje. Bendradarbiavo spaudoje.

Julija, Dana ir Gytis su šeimomis.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A.

HENRIKAS IDZELIS IDZELEVIČIUS

Mylimas Vyras, rūpestingas Tėvas ir Senelis, ištikimas lietuvių tautos sūnus, nuo pat jaunų dienų uolus ateitininkas, ilgalaikis Krikščionių demokratų sąjungos narys ir jų ideologijos sklaidėjas, Tautos Fondo, Lietuvių Fondo ir kitų lietuviškų organizacijų aktyvus narys, prieš vienerius metus 1994 m. birželio 26 d. Dievo pašauktas Amžinybėn, buvo palaidotas birželio 29 d. Clevelande, Visų Sielų kapinėse.

Prisimenant jo mirties metines, šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos birželio 26 d. Dievo Motinos bažnyčioje Clevelande, Lietuvių Kolegijoje Romoje ir tėvų pranciškonų koplyčioje Kennebunkport, Maine. Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti jį maldoje.

Giliai nuliūdę: žmona Salomėja, sūnus Augustinas, dukterys — Teresė ir Marytė, marti Regina, žentai Ignas ir Virgis, vaikaičiai, Mindaugas, Aidas, Vitas, Saulius, Tomas, Lina, Rima, Andrius, Vilija, sesuo Elena. Lietuvoje ir pusbrolis Jurgis Idzelis su šeima Detroito.

A. A.

Prof. dr. ARIMANTUI ARBUI

tragiškai žuvus, skausmo sukaustytus tėvus ELENA ir EDMUNDA, seseris VIOLETĄ ir RASA, žmona NANCY ir dukreles broliškai užjaučia

Elena, Juozas, Daina, Rasa ir Linas Kojeliai Vincas Trumpa

A. A.

JUOZUI KISIELIUI

užbaigus žemišką kelionę, užjaučiame brolių dr. PETRĄ KISIELIŲ ir jo artimuosius.

Elvyra ir Pilypas Naručiai ir jų šeima

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryt, jei mano artimieji mirtų toli nuo namų? Ką daryt, jei aš mirčiau kažkur?... Ką mano šeima daryt...? Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame judri visuomenė: darbo reikalavimai keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite — Mes galime jums padėti! Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbininkai, nežiūrint nuotolių.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusį atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems — ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs norėtumėt tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutės sutauitys jums ne vieną skausmo ir rūpesčio valandą.

KAM MOKĖTI DVIEMS LAIDOJIMO ISTAIGOMS, JEI VIENAS TELEFONO SKAMBUTIS GALI VISKĄ SUTVARKYTI, NEŽIŪRINT NUOTOLIŲ?

CHICAGO

PALOS HILLS

PETKUS & SON MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS 312-476-2345

CICERO EVERGREEN PARK

Nationwide Toll Free (Nemokamas)

LEMONT TINLEY PARK

mirus, mano mokslo draugą, šilališkį STASĮ, jos dukrą GIEDRĘ ŽUMBAKIENĘ su vyru POVILU ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiu.

Aleksandras Atutis

A. A.

VLADISLAVAI JANKONIENEI

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Teovynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lidija Ringienė sutiko būti pasakų ir skaitymų mokytoja Jaunučių ateitininkų stovykloje liepos 9 - 22 d. vykiančioje Dainavos stovyklavietėje. Stovyklos programoje - daug įdomių užsiėmimų vaikams.

Pradedant šiuo sekmadieniu, birželio 25 d., „Gintaro“ vasarvietėje, Union Pier, MI, tėvai įėjusiai aukos šv. Mišias kas sekmadienį, 11 val. ryte, Michigan laiku. Kvietiami visi apylinkės lietuviai, o taip pat šiose gražiose Michigan ežero pakrančių apylinkėse atostogaujantys, sekmadieniais dalyvauti lietuviškose Mišiose.

Šv. Kazimiero seserys ruošia linksmą vasaros šventę-festivalį liepos 9 d., sekmadienį, tarp 10:30 val. r. ir 5 val. popiet, vienuolyno sode, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Visas pelnas skiriamas ligonėms ir senatėms seselėms. Atsilankiusių į šventę laukia daug įdomių ir pramogų - suaugusiems ir vaikams. Taip pat bus galima skaniai pasivaikinti, atsigalvinti šaltais gerimais, pasiklausyti muzikos, atliekamos net trijų muzikinių grupių... Žodžių, nuobodžiai niekam nereikės, o savo atsilankymu suteiksite paramą seselėms, kurios per metų metus yra tiek daug davusios lietuviškam švietimui, lietuviškoms parapijoms bei laboratorijoms Amerikoje.

Paryžiuje gyvenanti tarpkontinentinio garso pianistė Mūza Rubackytė šią vasarą atvyksta į JAV ir koncertuos amerikiečių rengiamuose muzikos festivaliuose. Vienintelis koncertas lietuviams bus liepos 16 d., 3 val. po pietų, Jaunimo centre. Koncertą rengia „Margutis“. Visi kvietiami nepraleisti progos ir pasiklausyti šios pianino virtuozės.

Tauragės Lietuvių klubo pusmetinis narių susirinkimas vyks sekmadienį, birželio 25 d., 2 val. popiet, Šaulių salėje. Valdyba ragina narius susirinkime gausiai dalyvauti, nes turėsime daug svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus tradicinės vaišės.

x Prof. dr. ARIMANTAS ARBAS, rašyt. Alės Rūtos ir arch. Edmundo Arbo sūnus, traagiškai žuvo š.m. birželio 18 d. Mirties pranešimas seks vėliau.

x A.a. Rimantas Genčius bus laidojamas ketvirtadienį, birželio 22 d. 11 val. ryto Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Laidotuvėse kvietiami dalyvauti giminės, pažįstami ir draugai. Praneša tėvai. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminaline Teise

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

Lithuanian Mercy Lift pirm. Jurgis Lendraitis džiaugiasi, kad Walgreen bendrovė, kurios centras yra Deerfield, IL, per vaistininkės Virginos Rimeikienės, Lithuanian Mercy Lift organizacijos narės, pastangas, paaugojo šiai organizacijai 750 dol., kad galėtų padėti sergantiems Lietuvoje.

Verta prisiminti, kad birželio 23 d., penktadienį, yra Švenčiausios Jėzaus Širdies šventė. Nors ta dieną katalikams nėra privaloma dalyvauti šv. Mišiose, bet, kas gali, turėtų tai padaryti. Aplamai birželis yra Šv. Jėzaus Širdies mėnuo ir Lietuvoje - anais nepriklausomybės laikais - kas vakarą bažnyčiose vykdavo „birželinės“ pamaldos ir būdavo kalbama Šv. Jėzaus Širdies litanija.

Prieš 50 metų baigusį Ukmergės mergaičių ir berniukų gimnazijas jubiliejinis susitikimas organizuojamas š.m. liepos 1 d. Ukmergės A. Smetonos vardo gimnazijoje. Į susitikimą ruošiasi vykti ir Sofija Jelionienė su vyru Adolfu iš Darien, IL, kuri taip pat šios abiturientų klasės narė. Verta pažymėti, kad toje pačioje laidoje buvo ir žinomas Lietuvos kalbininkas, daugelio knygų liuanistikos, ypač kalbotyros, temomis autorius prof. Zigmantas Zinkevičius.

Tradicinės Joninės ruošia Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė birželio 24 d. - per pačias Jonines! - 7 val. vak. Šaulių namuose Čikagoje (2417 W. 43 St.). Visuomenė kvietžiama pasilinksinti, pasišokti, grojant Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės orkestrui, o vakaro metu galbūt laimėti ir vertinga dovana. Bilietus galima užsisakyti tel. 376-0551 arba 434-3713.

Ona Pranckevičiūtė, Chicago, IL, siūsdama „Draugo“ prenumeratos mokesčių ir suprasdama dienraščio finansinius sunkumus, dar pridėjo 105 dol. auką. Tai brangi dovana, kuri labai įvertinama ir, šiai dienraščio rėmėjai, linkėdami gražios vasaros, nuoširdžiai dėkojame.

x Už a.a. Oną Krikščūnienę šv. Mišios bus atnašaujamos šeštadienį 7 val. ryto Tėvų Marijonų kopylyčioje. (sk)

x Baltia Express amerikietiško maisto produktų siuntinys tik \$38 gali būti pristatytas į Lietuvą per 15 dienų. Laivo siunta birželio 20 d., oro siuntos kiekvieną trečiadienį. Daugiau sužinosite paskambinę tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. Siuntinius pristatykite: 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652. (sk)

x Siuntiniai į Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubiems siuntiniams - AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Ketvirtoji „I Laisvė“ fondo lietuviškai kultūrai ugdyti studijų savaitė vyks Kaune š.m. liepos 5-9 d. Pagrindinė tema - „Lietuva - valstybė ir visuomenė 1990-1995 m.“ Numatyta tokia programa: liepos 5 d., trečiadienį, dalyvių registracija Kauno rotušėje (Rotušės a. 15); savaitės atidarymas taip pat rotušėje; paskaita „Penkeri valstybės metai“; susipažinimo vakaronė Kauno savivaldybės kavinėje (Laisvės al. 96).

Liepos 6 d., ketvirtadienį: posėdžio „Penkeri valstybės metai“ tęsinys ir diskusijos Savivaldybės posėdžių salėje; pietūs; vakaros filosofo Juozo Girniaus atminimui Savivaldybės salėje.

Liepos 7 d.: paskaitos - „Visuomenė, teisė, teisingumas“ Savivaldybės salėje; pietūs; posėdžio tęsinys ir diskusijos; Laimutės Stepatienės religinės muzikos koncertas Vytauto Didžiojo bažnyčioje.

Liepos 8 d.: paskaitos - „Kultūra, religija, pasaulėžiūra“ Kardiologijos instituto salėje (Sukilėlių g. 17); pietūs; posėdžio tęsinys ir diskusijos; atsišveikinimo vakaronė ir savaitės uždarymas.

Savaitės referentai ir diskusijų dalyviai: Matas Adomėnas, Vilija Aleknaitė-Abramkienė, Vytautas Ališauskas, Kazys Ambrozaitis, Vytautas Bieliauskas, Antanas Gailius, Saulius Girnius, Jonas Kaiveričius, Petras Kimbrys, Vytautas Kubilius, Darius Kuolys, Bronius Kuzmickas, Vytautas Landsbergis, Vytautas Majauskas, Juozas Meškauskas, Gediminas Mikalaitis, Viktoras Naudžius, Jonas Pabedinskas, Algirdas Raulinaitis, Česlovas Stankevičius, Laimutė Stepatienė, Algirdas Stepatitis, Petras Kisielius, Juozas Kojelis, Juozas Tumelis, Vidmantas Valušaitis ir kiti.

Kas tuo metu lankysis Lietuvoje, maloniai kvietiami dalyvauti. Užsiregistravusius transportas bus parūpinamas. Studijų savaitę ruošia „I Laisvė“ fondo lietuviškai kultūrai ugdyti valdyba.

x „Lietuvių Balso“ laikraščio gegužinė Grinių sodyboje, Lockport, IL, 15904-143 St., birželio 25 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Dėl informacijos ir autobuso skambinti; 312-776-3399. (sk)

x Visais PATRIA ir AMERIKOS LIET. RADJO reikalais kreiptis į A. Služą - 4459 S. Francisco Ave., Chicago, IL 60632, tel. 312-847-4903 arba 312-778-2100. (sk)

x Lietuvos jaunimo auklėjimo darbams remti, kuriuos Ateitininkų federacija sėkmingai vykdo, po \$100 paauglyje: Izabelė Laučkienė a.a. Juozas Laučkos atminimui, Juozas ir Irena Polikajčiai, prel. Ignas Urbonas. Ateitininkų Federacijos Fondas, 12890 Archer Ave., Lemont, IL 60439, už aukas nuoširdžiai dėkoja. Aukos nurašomos nuo mokesčių. (sk)

x TRANSPAK skyrius Lemonte praneša, kad šeštadieninei mokyklai užsidarius vasaros atostogoms, šeštadieniais įstaiga Lemonte bus uždaryta. Penkt. 3-7 v.v., sekm. 8:30 v.r. - 2 v. p.p. bus atidaryta, kaip visada. Transpak tel. 312-436-7772, 708-257-0497. (sk)

x Kas užsako „Draugą“ draugui, yra draugas pačiam „Draugui“.

SU TĖVELIO KEPURĖ

Šokinėjau trypinėjau
Ir jaučiausi kaip dvare,
Kai į kiemą išpyskėjau
Su tėvelio kepure.

Tartum zuikis, tuoj už sodo
Nustriksėjau pievele,
Ar ne puikiai aš atrodau
Su tėvelio kepure?

Stiepias gelės, lenkias krūmai...
Juokias juodmargė, aure;
- Sveikas gyvas, mielas kūmai,
Su tėvelio kepure!

- Ačiū juodmarge, už pieną!
Grįžk namučio vakare.
Aš čia būsiu visą dieną
Su tėvelio kepure.

Tėtis galvą turi gerą,
Narsiai kovėsi kare...
Tai dėl to ir man taip gera
Su tėvelio kepure.

Saulė glosto žalią gojų,
Skamba šilas ir giria.
Ir laimingas aš bėgiuju
Su tėvelio kepure.

Leonardas Žitkevičius

TĖVO DIENA

Šeima negali susidaryti be tėvo, todėl tėvas yra lygiai svarbus šeimos narys kaip ir motina. Tėvo pareiga viskuo aprūpinti šeimą, kad galėtų visi šeimos nariai pragyventi. Vaikams reikalingi abu tėvai. Vaikai turi mylėti abu tėvus, nes Dievas dešimtyje savo įsakymų taip sako „gerbk savo tėvą ir motiną“. Švėsdami Tėvo dieną, gražiai pagerbiami ir savo tėvelį. Jis iš meilės aukojasi jums sunkiai dirbdamas, kad jūs gyvenimas būtų gražesnis ir būtumėte visi aprūpinti. Pasi-meldžiame Dievui, kad jis tėveliui duotų stiprybę ir sveikatos. Būkime geri tėveliui ne tik Tėvo dieną, bet kiekvieną dieną. Laiminga ta šeima, kai visi šeimos nariai myli vienas kitą.

DEVINTINĖS

Devinta diena po Sekminių yra Devintinės, tai Dievo kūno šventė. Paskutinė velykinio laikotarpio šventė. Lietuvoje švėsdavo iškilmingai tikrąją dieną, dabar ta šventė yra perkelta į sekmadienį. Apie Devintines yra nemažai ir mūsų tautosakoje. Tą dieną papuošdavo namus ir bažnyčias berželiais. Toji šventė buvo švenčiama aštuonias dienas. Devintinių oktavos paskutinė diena, laudavo iš bažnyčios beržiukų šakas ir nešdavo namo. Parsinešę, smaigydavo tarp kopūstų, kad kirminai jų neestų (Šiluva). Piemenys karves vainikuodavo, kaip ir per Sekmines. Tą vakarą vadindavo „Vainikais“. Už jaučio apvainikavimą šeimninkas turėjo piemenis apdovanoti, o už karves šeimninkė piemenims turėdavo duoti sūrį. Virdavo klekcas: Šeštinėse po 6, Sekminėse - 7, Devintinėse - 9. Devintinių mišpaur metų būgnus mušdavo, kad nėt žemė drebėdavo. (Papasakojo J. Andrulienė iš Užvenčio, 1949 m.).

Iš dr. J. Balio archyvo

„NERINGA“

Man labai patinka talentų vakaras. Mano draugės Audra ir Aleksa šoko. Jos labai gerai šoko. Dar patiko kaip Lokys užėjo kojas sau ant kaklo. Aš taip pat galėčiau padaryti. Įdomiausias pasirodymas buvo, kai vyriausios mergaitės ir berniukai šoko pagal labai greitą muziką.

Angie Birgiolaitė

„Neringa“ labai smagi stovykla, man patinka čia stovyklauti. Aš daug draugų čia susitinku. Ačiū seselėms, kad jos įkūrė „Neringos“ stovyklą, mes čia galime praleisti nuostabią laiką.

Vaida Simonavičiūtė

Man patinka stovyklauti „Neringoje“. Patinka visi vadovai, kurie mus moko būti gerais. Taip pat įvairių darbų, sporto. Ačiū mano vadovams Aurai ir Linai už kartu praleistą laiką. Sveikinu „Neringą“, švenčiančią gimtadienį!

Grazina Šnipaitė

Man patinka žaidimų diena. Mes turėjome surasti savo vadovus ir bulves. Mes radome poniją Reginą ir Aurą, bet ne bulves. Buvo labai smagu. Ilgiausių metų „Neringai“!

Lėlytė Šimoneitė

Man labai patiko sporto diena, nes galėjome bėgti ir šokti. Man labai patiko, kai mes laimėjome. Mūsų komandos vardas buvo „Gaisrininkai“. Man taip pat patiko talentų vakaras. Aš su draugais šokau vieną šoki. Buvo linksma!

Audra Pacevičiūtė

Man patiko sporto diena. Aš buvau ūkininkų komandoje. Man buvo gera, kad aš laimėjau 200 metrų bėgimą. Man patiko ledus valgyti. Taip pat patiko bėgti vieną mylią, aš pabaigiau.

Audra Pacevičiūtė

Man patinka sporto diena. Dalyvavo keturios komandos: daktarai, vienuoliai, gaisrininkai ir ūkininkai. Gaisrininkai laimėjo pirmą vietą, vienuoliai - antrą, ūkininkai - trečią, o daktarai - ketvirtą vietą. Tą naktį mes buvome labai pavargę.

Kristina DeBold

Pavasaris Lietuvoje

Dail. V. Vijeikis

„NERINGA“

Man patiko sporto diena. Visiem reikėjo bėgti vieną mylią. Aš buvau labai pavargusi. Dalyvavo keturios komandos. Aš buvau ūkininkų komandoje. Man patiko, nes buvo linksma.

Liepa Gustaitė

Visos „Neringos“ stovyklos 8 namelio stovyklautojos. („Neringa“ 1994. 25 metai)

BLOGAS ŠUO

Rudžiui buvo blogai. Jam reikėjo susitvarkyti. Viskas taip prasidėjo. Mamai reikėjo eiti pas močiutę, o Rudis turėjo visą dieną likti namuose. Jis buvo labai išalkęs. Pasiėmė sausainių, pieno ir pradėjo ešti. Suskambėjo telefonas, jis greitai atsiliepė:

Jonas Bird

Baltimorės Karaliaus Mindaugo lit. m-los mokinys, laimėjęs trečiąją vietą praėjusių metų JAV LB Švietimo tarybos paskelbtame pradžios mokyklų rašinių konkurse.

LIŪTAS, ASILAS IR LAPĖ

Susibūčiuliavo liūtas, asilas ir lapė ir visi išėjo medžioti. Kai daug žvėrių primedžiojo, liūtas paliepė asilui visiems padalinti. Tas viską paskirstė į tris lygias dalis ir pasiūlė karaliui rinktis. Bet liūtas supykęs šoko ant jo ir sudraskė. Paskui liepė lapėi dailinti. Ši viską sukrovusi į vieną vietą, o sau palikusi tik keletą karnelių, liepė valdovui rinktis. Tada liūtas paklauskas, kas ją pamokės šitaip skirstyti, o lapė atsakė:

Asilo nelaimė!

Pasakėčia rodo, kad žmonės pasimoko iš artimųjų nelaimių. Ezopas

MAZGAI

Sepesni žmonės kartais, norėdami ką atsiminti, nosinėje užsimezga mazgelį, kitąsyk ne vieną, o kelis. Tai savotiška jų „užrašų knygutė“, kurioje jie pasižymi, kas reikalinga atlikti. Mazgeliai atstoja raides, žodį, daiktą. Tai jau „raštas“, kurį kadaise plačiai vartojo Pietų Amerikos indėnai.

Mazgų raštui jie vartojo storą virvę. Prie jos rišdavo įvairaus ilgio ir skirtingų spalvų virveles, sumezgtas įvairiais būdais. Ir ilgias, ir spalvas, ir mazgo formą reikšdavo vis ką kita. Pavyzdžiui, juodas mazgas reikšdavo mirtį, raudonas - karą, pilkas - bulves, žalias - duoną ir t.t. Mazgas be spalvos reikšdavo skaičių. Vieną kartą sumezgtas, reikė dešimtis, dvigubai sumezgtas - jau šimtus ir panašiai. Skaityti tokį „rašta“ reikėjo išmokti. Lygiai taip, kaip šiandien mokomės abėcėlės. Mazgų raštas Peru krašte buvo vadinamas „kipu“.

G. Ragutienė

MANO VELYKOS

Mano Velykų šventės buvo geros. Aš važiauvau su tėveliais ir broliais į Pensylvanijos valstiją. Ten gyvena tėvelio tetos. Jos gyvena Pitston mieste prie lietuviškos bažnyčios. Mes buvome nuvažiję ir į Allentown miestą, kur mano tėvelis užaugo. Aš nemažai valgiau ir miegojau. Aš gavau daug saldainių.

Aleksas Hauser

Bostono lit. m-los mokinys.

Pirklys: - Ar ponija yra namuose?

Tarnas: - Yra, bet ji dabar miega.

Pirklys: - Aš pardavinėju laikrodžius žadintuvus. Nunešk vieną prieš jos lovos ir pažiūrėk, ar jis gerai veikia.

PRAĖJUSIOS SAVAITĖS UŽDAVINIŲ ATSAKYMAI

1. Gestapo = Geheime staats-

polizei (Secret State Police), lietuviškai - slaptoji valstybės policija. 2. Griaustinis, vėžys ir ugnis. 3. Ugniavietė. 4. Lietuvoje oro aukščiausias temperatūros rekordas 39°C arba 102°F buvo pasiektas 1994 m. liepos 30 d. Pakruojyje (Respublika Nr. 155, Vilnius, 1994). 5. Coca-Cola išrado amerikietis John Pamberton 1886 metais. (The 1993 Almanac, p. 550-551, Boston).

PAGALVOK

1. Senovės graikai, pagal savo mitologinę gražuolę Hellen (prisiminkite Trojos karų padavinio ir gražiąją Heleną), pavadino savo kraštą Hellas. Kaip atsirado dabartinis Graikijos vardas? 2. Trinagarė danguje, Barborėlė pelene, atbulinis vandeny, kėkštakojis pagiry. Kas tai? 3. Raudonais dirželiais per juoda... plaka. 4. Ar pusbroliai Vytautas ir Jogaila dažnai lošdavo kortomis? Kas ir kada išrado kortas, kuriomis kortuojama, buriama arba dedamas pasiansas? 5. Kiek centimetrų šviesa nukeliauja per vieną sekundę? Du paskutinius uždavinius atsiuntė kun. dr. E. Gerulis.